

XXIX. évfolyam, 6. szám
2024. advent - karácsony

A MUNKÁCSI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZMEGYE LAPJA

ÚJ HAJTÁS

LÉLEKCSEPPEK

MINDENNAPI
„PIRULÁK”

SZINÓDUSI
KÖRKÉP

REJTETT
TALENTUMAINK

EGYHÁZMEGYÉNK
PILLANATKÉPEI

Egyházmegyénkben történt

A tartalomból:

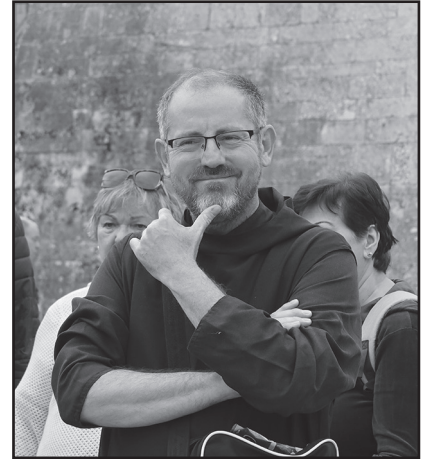
Csendet a békéért!	3–4. o.
Imaoldal	5–6. o.
A várakozás idejére	7–8. o.
Mindennapi „pirulák”	9–10. o.
Lezárult a Püspöki Szinódus	11–12. o.
Szent Márton-búcsú	13. o.
30 éve a Munkácsi egyházmegyében	14. o.
Találkozás és templombúcsú	15. o.
Házaspárok lelkigyakorlata	16. o.
Interjú Hernádi Lehel ferences atyával	17–18. o.
Kolostortemplom-búcsú	19. o.
Virrasztások a békéért	20–21. o.
Családi hétvége	22. o.
Szentek nyomdokaiban	23–24. o.
Szulincák Sándor atya ezüstmiséje	25. o.
Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepe	26. o.
Interjú Uszta Violetával, a székesegyház kántorával	27–28. o.
Szent Cecília	29. o.
Kozma Imre atyára emlékezünk	30. o.
Interjú Popovics Pállal, a KÁMCSZ elnökével	31–32. o.
Élet a Munkácsi Szent István Líceumban	33–35. o.
Hírmorzsák	36–40. o.
Karácsonyi készüllet	41–42. o.
Mese	43. o.

Csendet a békéért!

„Minden érkező vendéget úgy fogadjanak, mint magát Krisztust, mert ő maga mondja majd egykor: idegen voltam, és befogadtatok engem.”
(Szent Benedek Regulája 53,1)

A PÁPA TUDJA, MI JÁR A BENCÉSEK FEJÉBEN

Az az érzésem, hogy Ferenc pápa jól ismeri a bencés szerzetesek gondolkodásmódját, és jól tudja, hogy mi jár mostanság a bencések fejében. A néhány héttel ezelőtt Rómában tartott bencés apátkongresszusnak kivételesen nem volt hivatalos témája, de a napjainkban, különösen is a szétszaggatott Ukrajnában, Izraelben, és Burkina Fasóban dúló háború és a béke kérdése minden alkalommal szóba jött a szerzetes előjárók találkozóján. Ferenc pápához is elmentek a bencések audienciára, aki minden kétséget kizáróan egyértelművé tette számukra, hogy „a háború mindannyiunk veresége”. Jó pápánk elkötelezettje a békekeresésnek, ismeri a benedeki Regula sorait, és tudja, hogy a bencés szerzetesek Szent Benedektől tanulják meg, hogy a béke nehezen adja magát, nem adatik meg magától, hanem keresni kell, és sokat kell tenni érte. A bevezető részében (prológus) ez áll: „Hagyd el a rosszat, és tedd a jót, keresd a békét és járj utána!” (RB Prol, Zsolt 34,14) Gyönyörű ez a zoltárvers, ami tulajdonképpen nem más, mint a bencés szerzetesek békeüzenete Ukrajna, különösen is Kárpátalja számára. Ismerek iskolát, ahol a tantestület mottóul választotta magának ezt a békeüzenetet.

FELKAPTÁK FEJÜKET A BENCÉSEK

„Hagyd el a rosszat, és tedd a jót...!” Az említett pápai audiencián minden bencés szerzetes felkapta a fejét, amikor Ferenc pápa egyszer csak megjegyezte: „A béke a ti specialitástok”. Ennek sokan megörültek, mert szavai a pápától kapott nagy dicséret volt számukra. A pápa hozzáfűzte: „De magatokon kezdjétek!” Ez az utolsó mondat – így mondták az ott lévők – kijózanítóan hatott mindenkire. Nem arculcsapás kívánt lenni, hanem egy szelíd meghívás arra, hogy az előttünk álló Szentévre készülve figyeljünk saját békénkre. Úgy tekintsünk közösséginkre, mint amelyekben megfogható, megteremhet, növekedhet, és amelyekből kiáradhat a világra a béke.

AZ EGYENLŐSÉG FELISMERÉSE A LEGERŐSEBB ESZKÖZ

Mit tehetnénk azért, hogy a béke kiáradhasson a közösségeinkből? Úgy vélem, sose volt még annyira szükséges, mint most, hogy nagyon bátrak és nagyon vagányok legyünk: számoljuk fel belső szakadásainkat, konfliktusainkat, döntsük le belső válaszfalainkat, és térjünk vissza a megbékélés és a kölcsönös megbocsátás lelkületéhez. Ehhez bátorság és vagányság kell!

HOGYAN LEHETSÉGES MINDEZ?

Numero 1.: A bencés hagyomány miközben a (szerzetes)testvérek egyenlőségét hangsúlyozza, figyelembe veszi az egyes szerzetes emberi gyengeségeit és istenadta képességei sokféleségét is. Ez az egyenlőség a béke egyik legerőteljesebb eszköze.

Numero 2.: „Bencések imájával a világ békéjéért”. Mivel mi, bencések jelen vagyunk az egész világon, a békéért való aggódásunk leginkább az imádságban mutatkozik meg. Még többet és még mélyebben! Ahogyan atyánk, Szent Benedek tanítja nekünk: Isten csendjében, a szív töredelmében, és Isten

KÉSZÜLT
A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVALBETHLEN GÁBOR
AlapMINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

Új Hajtás

A Kárpátaljai Római Katolikus Egyház lapja**Szerkesztőbizottság:**

Lucsok Péter Miklós püspök (elnök),
Molnár Mária Katalin (főszerkesztő),
Fehér Rita, Popovicsné Palójtay Márta,
Riskó Marianna (szerkesztők)

Tördelőszerkesztő:

Popovics Pál

Címlap és grafika:

Gyürki András

A szerkesztőség címe:

89600. Munkács, Mira u. 15.
Tel./fax: 0231-54670

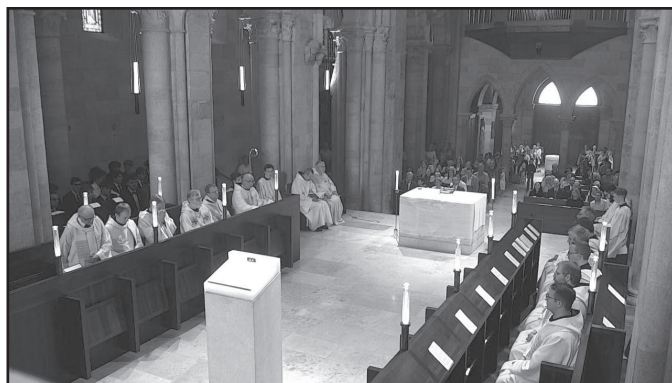
E-mail: sajto.mrkp@gmail.comHonlap: www.ujhajtás.net.ua

A Munkácsi Egyházmegye honlapja:
www.munkacs-diocese.org

Engedélyszám:

3T 199

Készült: СП ТЗОВ "Полі", Lemberg
1400 példány

CSEND ÉS VENDÉGLÁTÁS

Mély meggyőződésem, hogy a csend, amely a szerzetes természetes magatartása, a más hiten lévő és másvallású testvérekkel való találkozás tere lehet. Amikor lemondunk a másokat minősítő ítélekről, amikor megengedjük másoknak, hogy osztozzanak imánkban, csendünkben és napi ritmusunkban, segítünk nekik, hogy megtalálják lelkük békéjét.

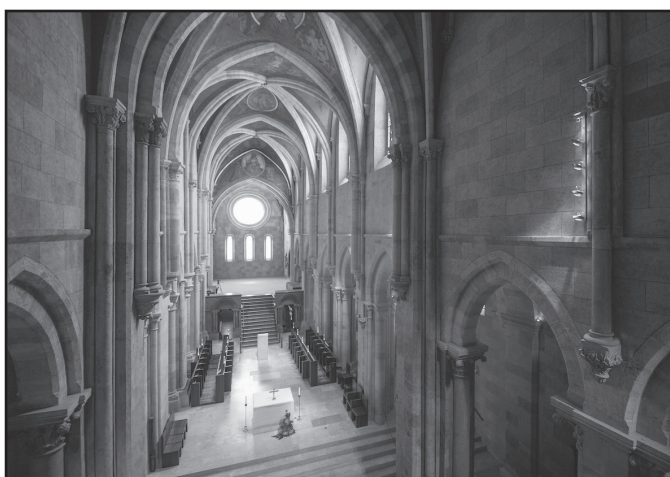
De ne feledjük, hogy a vendégszeretet is bencés tulajdonság. A bencés monastorok mindig is a vendéglátás és az Isten jelenlétében végzett imádság oázisai voltak. Hiszen a vendéglátás és a közös ima tapasztalatában elérhető a leginkább a testvéri szeretet. Az orosz-ukrán háború sok-sok közösséget ösztönzött arra, hogy megnyissa kapuit a menekültek előtt vallási hovatartozástól függetlenül. Ez a szolidaritás. A hála pedig a béketeremtés egyik sarokköve: hála Istennek és testvéreinknek minden kapott és adott ajándékért. A mélyen gyökerező hála gyógyító erővel bír, és erősíti a megbékélés és a béke folyamatát.

A BENCÉSEK TUDJÁK, MI JÁR A PÁPA FEJÉBEN

Írásom elején megállapítottam, hogy Ferenc pápa jól ismeri gondolatainkat és tudja, hogy tanácskozás közben mi jár a bencés szerzetesek fejében. A nála tett látogatásunk után az az érzésem támadt, hogy mi bencések is jól tudjuk már, mi jár a pápa fejében, hiszen ismerjük Ferenc pápa gondolatait a békéről. A pápának jó béketervei vannak. Fontoljuk meg mindannyian ezt a nagyszerű üzenetet!

Ádvent küszöbéhez érve már csak azért fohászkodom, hogy ne felejtsem el felismerni a hozzánk érkező és közöttünk járó Urat! Szerzetesközösségem nevében megszentelő adventet kívánok az Új Hajtás minden olvasójának!

Hortobágyi P. Arnold OSB

jelenlétében: „Hisszük, hogy Isten mindenütt jelen van, és hogy „az Úr szeme mindenütt figyeli a jókat és a rosszkat” (Péld 15,3), de ez a hit a legerősebb és minden kételkedéstől mentes legyen akkor, amikor az istenszolgálaton veszünk részt.” (Reg 19,1)

Numero 3.: Mi bencések továbbra is hiszünk abban, hogy az ortodox kolostorok és bencés közösségeink közötti testvéri kapcsolatok áthidalhatják a Kelet és Nyugat között megnyílt szakadékot. A háborútól sújtott Kárpátalján, és egész Ukrajnában véleményem szerint ez az Isten előtt legsürgetőbb feladatunk még akkor is, ha személyes érdekeink ezt nem föltétlen kívánják vagy óhajtják. Szívvel kívánom, hogy Kárpátalja legyen egy olyan hely, ahol a keresztények az ökumenikus és vallásközi párbeszéd szellemében gyakorolják a „csend a békéért”.

Benkő Gabriella: Karácsony

*Ahol annyi a szomorú és az elrontott élet,
ahol annyi a háború, és a hamis ítélet.
Ahol az irigység tombol, és a pénz a hatalom.
Ahol a háború rombol, pusztul élet és vagyon.
Ahol a szellem, a tudás egy eltévedt mozgalom.
Ahol a jutalom busás, ha hazug vagy és barom.
Ott kell a szeretet napja, jobban, mint akármi más.
Ott kell, hogy az ember kapja lélekben a gyógyulást.
A karácsony összefogja a sok széthulló kezét.
A karácsony visszahozza az eltévedt lelkeket.
Legyen ez az ünnep nekünk, a szeretet virága!
A karácsony legyen lelkünk felébresztő harangja!
Ahogy a harang megszólal szent karácsony hajnalán,
úgy szökjön fel a mély sóhaj a családok asztalán!
Csengjen össze az emberek karácsonyi fohászai!
Hozzon reményt, szeretetet és békét a világra!*

„Hát ti kinek tartotok engem?”

Lk. 9, 20.

„Bárcsak felismernéd te is legalább ezen a napon,
ami békességedre szolgál.”

Lk 20,42

LESZÁLLT A MENNYBŐL A VILÁG ÜDVÖZÍTŐJE – ÖRVENDEZZÜNK!

Felhangzik a mennyben az angyalok üzenete: „Megszületett nektek Dávid városában az Üdvözítő, az Úr Krisztus” (Lk 2,11). Mily döbbenet! Isten örök Fia, megszületve Betlehemben, belépett minden személy történetébe, a Föld színén élő valamennyi emberébe. Most már jelen van a világban, mint az emberiség egyetlen Üdvözítője. Ezért így könyörgünk: „Világ üdvözítője, üdvözíts bennünket!

Ments meg minket az emberiséget gyötrő nagy bajoktól a harmadik évezred kezdetén. Szabadíts meg a háborúktól és a fegyveres összeütközésektől, amelyek a földgolyó egész régióit pusztítják: szabadíts meg a terrorizmustól és az erőszak sok fajtájától, amelyek gyenge és védtelen személyeket sújtanak. Ments meg a reményvesztettségtől, mely gátol bennünket, hogy előremenjünk a béke útján, hogy ami nehéz, de lehetséges és ezért kötelességünk: sürgetők ezek az utak mindig és mindenütt, legfőképpen pedig azon a földön, ahol Te megszületted, Béke Fejedelme.

És Te, Mária, a várakozás és a beteljesítés Szűze, aki karácsony titkát őrzöd, tégy képessé bennünket, hogy felismerjük a Gyermekekben, akit karjaidban tartasz, a meghirdetett Üdvözítőt, aki elhozza mindenkinek a reménységet és a békét. Veled együtt imádjuk őt és bizalommal mondjuk: Szükségünk van Rád, ember Megváltója, aki ismered szívünk várakozásait és szorongását. Jöjj és maradj velünk, Urunk! Születésed öröme jusson el a világegyetem legvégső határáig!”

Szent II. János Pál pápa karácsonyi üzenete 2003. december 27-én

Nem lehet ott helye a szomorúságnak, ahol az élet születésnapját ünnepeljük. Az életét, amely megsemmisítve a halálfélelmet, meghozta a megígért örökkévalóság örömet. Ebből a vidámságból senki sincs kizárva. Minden embernek közös oka van az örvendezésnek: mivel Urunk, a bűn és a halál legyőzője, amint kivétel nélkül mindenkit bűnben talált, – kivétel nélkül mindenki váltságára érkezett közénk. Ujjongjon hát a szent, mivel közelebb került a diadalhoz, örüljön a bűnös is, mert bocsánatot ígérnek neki, és lelkendezzék a hitetlen, mivel meghívást kap az életre.

Nagy Szent Leó

A KARÁCSONY A HÁBORÚ KÖZEPETTE IS REMÉNYT KELT

Ez a remény és a béke isteni üzenete, amelyet Krisztus születése kelt bennünk, még a szenvedések közepette is. Mert maga Krisztus is nagy szenvedések közepette született és élt. Valóban, értünk szenvedett, egészen a kereszthaláláig, hogy a remény fénye felragyogjon a világban, és legyőzze a sötétséget.

Emlékeztetnünk kell arra, hogy az első karácsonykor sem volt nagyon eltérő a helyzet a maitól. A Boldogságos Szűz Mária és Szent József nehezen talált helyet gyermekük születésének. Megölték a gyerekeket. Katonai megszállás volt. A Szent Családnak menekülnie kellett, kitelepítetté váltak. Külsőleg semmi más ok nem volt az ünnepre, mint az Úr Jézus születése.

Azok számára, akik a háború szörnyű körülményei között találják magukat, a remény távolinak és elérhetetlennek tűnik. Ugyanakkor Urunk is ilyen világba született, hogy reményt adjon nekünk.

Az üzenet arra hívja a híveket a Szentföldön és szerte a világon, hogy „keressék Isten kegyelmét, hogy tanuljunk meg együtt járni egymással az igazságosság, az irgalom és a béke ösvényein.”

A jeruzsálemi pátriárkák karácsonyi üzenetéből 2023. december 24-én

Karácsonykor ne csak a dicsőséget éneklő angyalokkal lépj a Megváltó jászolához, hanem inkább az egyszerű pásztorokkal együtt köszöntsd Krisztust. A betlehemi barlang hidege, a szenvedés és a megpróbáltatás közelebb vihet Jézushoz...

Szegénység, alázat, nyomorúság, megvetés veszi körül a testet öltött Igét. De mi a minket körülvevő sötétségből egy dolgot értünk, egy hangot hallunk, egy csodálatos igazságot érzékelünk: mindezt szeretetből tetted, és csak a szeretethez hívsz bennünket, csak a szeretetről beszélsz nekünk, csak a szeretet próbái elé állítasz minket. A gyermek Jézus legyen a csillag, aki elvezet téged az élet pusztaságában.

A szeretet mindig szenvedéssel jár, állj készen a megpróbáltatásokra, mert aki szeret, a fájdalmat el nem kerülheti.

Szent Pio atya

*Mária, Te sohasem kételkedtél,
ellenben mindig hittél,
és el is nyerted hited jutalmát.
„Boldog vagy, mert hittél.”
Mi is boldogok vagyunk azonban,
mert hallottunk és hittünk:
minden hívó lélek
megfoganja és megszüli Isten szavát
és elismeri az Ő műveit.*

*Eszközöld ki, ó Mária,
hogyan bennünk legyen a te lelked,
s úgy dicsőítsük az Urat;
hogyan bennünk legyen a te szellemed,
és úgy ujjongjunk Istenben.
Bár testileg egyedül csak te vagy
Krisztus anyja,
a hitben mi is mindnyájan
életet adhatunk neki.*

*Ó, Mária, segíts,
Hogy befogadjam magamba Isten Igéjét!*

Szent Ambrus

Karácsonykor az Ige testté lett, Isten emberré lett. Ez annyit jelent: Isten jelen van az én korlátaimban – a korlátaim között jelen van Isten.

Az én korlátaim, bukásaim, bizonytalanságaim: Isten jelenlétének „helyei” a világban! Gondja van mindezekre, és el is fogadta ezeket.

Ahol saját korlátaimba ütközöm, valójában Őt érintem. Ez tehát nem a reményvesztésre ad okot, hanem éppen ellenkezőleg: segít, hogy növekedjem a reményben. Elfogadni a korlátaimat azt jelenti: elfogadom Őt, elfogadom Istent a korlátaimban.

Korlátaimban Isten van jelen! Az, amit a többieknek nyújtani tudok a saját korlátaim között, végtelenül kevesebb annál, mint amire szükségük van, és amit kérnek tőlem. És mégis épp ezekben a korlátaimban van jelen Isten, aki korlátolt mivoltomban adja magát, azáltal, hogy én is Neki adom magamat.

Megtestesülésén keresztül – értsd jól – „szentséggé” válok, hatékony jellé, melyben Ő közli magát, és megjelenik a mi világunkban.

Klaus Hemmerle Aachen püspöke

Azok vagyunk, akiknek Isten lát... Ő látja minden nyomorúságunkat és koldus voltunk összes oldalát. És szeret minket... Kívánhattunk-e ennél többet? Nem azért szeret, mintha megérdemelnénk. Azért szeret, mert a legszegényebb lelkek szenvedése láttán képtelen visszafojtani szeretetét.

Journet bíboros

Uram, te ismersz engem. Fogadj el olyannak, amilyen vagyok, és mutasd meg, milyennek szeretnél látni.

Sailer püspök

Jézus nem azért jött el a világba, hogy az emberek okosabbak, hanem, hogy jobbak legyenek.

Karl Heinrich Waggener

Add Uram, hogy lelkem szüntelenül Krisztus békéjének örvendjen;

hogyan mindig nyugodtan és tiszta tekintettel nézhessek az emberek szemébe;

hogyan számból csak tiszta beszéd, bátorító szó hangozzék;

hogyan lépéseim biztosak, útjaim mindig egyenesek, határozottak legyenek;

hogyan kezemet mindig szívesen nyújtsam, ha adni, segíteni kell;

hogyan szívem kitaruljon, s az emberek szükségét megérezzem;

hogyan értelmem éber és friss legyen az igazság – csak az igazság – befogadására;

hogyan akaratom mindig afelé vezesse gondolataimat, szavaimat, tetteimet,

ami fölemel!

Keresztes Anna: Karácsony

A kicsiny háztetők felett,

Telihold s alatta báránnyelű lebegett.

Csillagok szikráztak, betöltötték az eget.

Otthonokban gyertyák gyúlnak.

A Világot elfoglalja

E két szó: Béke és Szeretet.

Bár úgy volna, hogy elfoglalnák

Méltó helyüket, ne pusztítanák

Betegség, Éhség, Háború!

Csak egy lenne: Szeretet,

(Örök Béke)... Emberek!

A szeretet ma is történelmet változtat. Urunk, segíts nekünk, hogy hinni tudjunk a Te szereteted erejében! Ma este a szívünk megint Betlehemben van, ahol a Békesség Hercegét a fölösleges háborúk logikája újra elutasítja. A fegyverek zaja ma is megakadályozza, hogy helyet kapjon a világban. Gondoljunk a háborúban levő gyermekekre, arra, amit ők látnak. Lépünk a betlehemhez, és kérjük békét!”

Ferenc pápa 2023. évi karácsonyi üzenetéből

Lélekcseppek a várakozás időszakára

**„Készítsétek elő az Úr útját,
egyengessétek ösvényeit”
(Mk 1,3)**

Halk az Úr hangja

Hozzám szólnak ezek a szavak. Az Úr érkezik, és készen kell állnom a fogadására. Minden nap kérem tőle: „Jöjj el, Uram Jézus!” És Ő így válaszol: „Igen, hamarosan eljövök.” (vö. Jel 22,17.20) Az ajtóban áll és kopog, bebocsátást kér (vö. Jel 3,20). Nem küszöbölhetem ki az életemből.

Itt Keresztelő János hív, hogy fogadjuk be az Urat, aki eljön. Az akkori zsidókhöz intézte szavait. Azt kérte tőlük, hogy ismerjék be bűneiket, térjenek meg és változtassák meg az életüket. Bizonyos volt benne, hogy közel van a Messiás eljövele. A nép is évszázadok óta várta, de vajon készen állt-e arra, hogy fölismerje, hallgasson a szavára és kövesse? János tudta, hogy föl kell készülni a fogadására, ezért hangsúlyozza: „Készítsétek elő az Úr útját, egyengessétek ösvényeit”

Hozzám szólnak a szavai, mert Jézus ma is minden nap eljön. Minden nap kopog az ajtómon, és a Keresztelő Szent János korában élt zsidókhöz hasonlóan nekem sem könnyű felismernem Őt. Akkor minden várakozással ellentétben egy eldugott kis faluból, Názáretből származó egyszerű ács személyében jelent meg.

Ma pedig egy menekült vagy egy munkanélküli alakjában, a munkaadóm, az iskolatársam vagy a családtagjaim személyében, olyan emberekben is, akikben az Úr arca nem mindig ismerhető fel teljes ragyogásában, sőt teljesen el van rejtve.

Megbocsátásra, bizalomra és barátságra hív, hogy ne azonosuljunk az evangéliummal ellentétes megoldásokkal. Halk hangját sokszor elnyomja a gyűlöletre, a megtorlásra vagy a megalkuvásra szólító zaj. Erre vonatkozik a hasonlat, hogy kanyargós és göröngyös az út, hogy akadályok emelkednek előttünk, amelyek útját állják, hogy Isten belépjen mindennapi életünkbe. Nem is érdemes felsorolni a szívünkben lakozó sok nyomorúságot, önzést és bűnt, melyek vakká és süketé tesznek, hogy ne lássuk meg Őt és ne halljuk meg a hangját.

Ha őszinték vagyunk, mindannyian tudjuk, mi akadályoz meg bennünket a találkozásban Jézussal, az igéjével és azokkal az emberekkel, akikkel azonosítja magát. Íme, az Ige most személyesen hozzánk szól: „Készítsétek elő az Úr útját, egyengessétek ösvényeit”.

Részlet: Az élet igéje, 2015. december

A szeretet hasonlónak tesz

Hogyan szerethetjük Máriát? Úgy, hogy utánozzuk őt és Isten élő igéje vagyunk. A szeretet hasonlónak tesz. Mária! A rendkívüli teremtmény, kimagasló minden teremtmény

közül, mert egyedül őt illeti meg a név, hogy Isten anyja, és valóban az. Ezért szeplőtelen és a mennyekbe felvett, az eget királynéja és az egyház anyja.

Mária közelebb van Istenhez, mint az emberhez, mégis ugyanolyan teremtmény, mint mi, és így áll a Teremtő előtt. Ezért lehet ő számunkra a mennyet és a földet összekötő lejtő. Rendkívüli, és mégis hozzánk hasonló: kislány, fiatal lány, József jegyese, anya, feleség és özvegy. Így mindnyájan korunknak és életállapotunknak megfelelően kapcsolatba léphetünk vele és példaképet találhatunk benne.

Úgy gondolom, természetes, ha valaki szemrehányást tesz magának, hogy nem szereti eléggé Máriát, sőt jót is tesz annak, aki törődik a lelki életével, a Szentlélektől való, mert Ő mélyen megmunkálja a lelket, hogy megismertethesse vele Máriát, és már itt a földön abban az örömben részesítse, hogy egy ilyen erős édesanya társaságában járhatja végig az utat.

Nagyrabecsüléssel tekintünk minden ájtatosságra, amely kialakult az évszázadok során, hogy a keresztények megtapasztalják Mária biztos anyai szeretetét, és érezzék törődését az étellel együtt járó minden kicsi és nagy bajban. És azért, hogy igazi Mária-tisztelet élhessen bennünk, olyan utat javaslok, melyen hasonló szeretet ébred a szívünkben Mária iránt, mint amilyen szeretettel Jézus szereti őt.

Máriáról elmondható számtalan csodálatos és rendkívüli tulajdonság, többek között az is, hogy Ő a „tökéletes keresztény”. Azért ő a tökéletes keresztény, mert az evangélium tanúsága szerint nem a saját életét éli, hanem engedi, hogy Isten törvénye éljen benne. Mária az, aki mindnyájunknál jobban elmondhatja: „Nem én élek, hanem Krisztus él bennem” (Gal 2, 20).

Mária Isten megélt igéje. Ha valóban szeretni akarjuk, akkor „utánozzuk” Őt. Legyünk mi is Isten élő igéje! Ha utánozzuk Máriát, akkor hasonlóak leszünk hozzá, és valóban szeretni fogjuk Őt. Ha igaz az a mondás, hogy „A szeretet vagy megtalálja a hozzá hasonlót, vagy magához hasonlóvá tesz”, akkor az is igaz, hogy az egymáshoz hasonlóak szeretik egymást. Kikkel játszanak a gyerekek? A gyerekekkel. Kikkel barátkoznak a fiatalok? A többi fiatalal. És a meglett emberek? A meglett emberekkel. Utánozzuk hát Máriát, váljunk hozzá hasonlóvá és önkéntelenül is meg fog születni a szívünkben a szeretet iránta! (Cl)

Forrás: www.centrochiaralubich.org

Isten bepiszkolja magát

Nem volt könnyű Isten Fiának emberré lenni. És nem azért, mert ahhoz, hogy otthont vegyen az emberek között, el kellett hagynia Atyja házát. A megtestesülésre úgy gondolunk, mint egy laboratóriumi kísérletre: mint amikor összekeverik a hidrogént az oxigénnel, és víz lesz belőle. Tiszta víz.

Jézus esetében a víz „piszkos”. „Aki bűnt nem ismert, azt Isten 'bűnné' tette értünk, hogy benne Isten igazságossága legyünk” – mondja Pál. Majd tovább fokozza e nagy tett súlyát: „Krisztus megváltott minket a törvény átkától, amikor az átok hordozójává lett értünk.”

A karácsony erről szól: Istenről, aki „bepiszkolja magát” szeretetből, mert magára veszi bűnös létünket. A karácsony poézise nem lírai, hanem drámai. Átjárja a fény és a sötétség, a szeretet és a gyűlölet közötti harc. Ez a harc folytatódik Isten értünk emberré lett Fiának egész története során.

Megbotránkoztat? Ne hagyd, hogy megbotránkoztasson. A szeretet soha nem személytelen, nem távolságtartó, a szeretett személlyel azonosul, belemerül abba, akit szeret. Ez a lángoló szeretet pedig éget, s így a szeretet tüze végül elemészti a bűn salakját és visszaajándékozza az embernek az igazi létét. A karácsony csodája ez, hogy megszületett az Isten-ember és újjászületett (Istenben) az ember.

Forrás: CN, Costanzo Donegana

gától, nem Istennel szemben és Isten nélkül, hanem Vele és Benne.

Az ember azt az elemi törekvését, hogy felülmúlja önmagát, akkor valósíthatja meg, ha behelyezkedik Isten szeretetből fakadó önfelülmúlásába, amivel emberré lett, hogy bennünket önmagává tegyen. Ebből lehet megsejteni, mit jelent az ember számára, hogy felülmúlja önmagát: önmaga lesz, mint Jézus, a Fiú, aki túllép saját magán, a másik felé, a testvér, a szegény, a szenvedő felé. Így Istenben önmagára talál és a másik emberben Istenre. A másakra lel és önmagára, és mindkettőre együtt, Istenben.

Dante költői génusza az Isteni Színjáték harmadik énekében ezt így fogalmazta meg: „Trasumanar significar per verba non si poria...” Trasumanar, vagyis felülmúlni az emberit Istenben úgy, hogy közben emberek maradunk, olyan dolog, melyet emberi szavakkal nem tudunk kifejezni. Nem történhet ez varázsütésre, nem lehet emberi erőlködés eredménye, hanem csak akkor következik be, ha a szeretet szabad engedelmességével válaszolunk arra az ajándéokra és reményre, mely karácsonykor meglátogat bennünket a mennyből.

Forrás: CN, Piero Coda

Felülmúlni önmagunkat

A karácsony ünnepe ismét megnyitja előttünk egy másik világ lenyűgöző távlatait. Igen, az ember arra van meghívva, hogy felülmúlja önmagát, de azért, hogy valójában teljes mértékben az legyen, aki: Isten róla alkotott terve szerint, a tőle kapott hivatás kiteljesedéseként. Mindez azért lehetséges, mert Isten maga múlta felül először és mindörökre önmagát, amikor Fiában, Jézusban emberré lett. Isten, aki emberré lesz! Van ennél zavarba ejtőbb és mámorítóbb hír? Isten, aki emberré lesz, hogy az ember képessé váljon arra, hogy önmaga legyen. Nem önma-

Mindennapi „pirulák” az adventi és a karácsonyi időszakra

December 1. (Advent I. vasárnapja)

A szeretet az az édes kötelék, amely összeköti a lelket a Teremtőjével; amely megköti az Istent az emberben és az embert Istenben.

December 2.

A szeretet nem színlel és nem kétszínű; nem mutat mást kifelé, mint amit belül hordoz.

December 3.

A szeretet alázatos és nem kevély, sőt az alázatosság táplálja a lélekben a szeretetet.

December 4.

A szeretet nem hitetlen, hanem hívő, mert hittel szolgálja Istent és a felebarátot, nem önmagában, hanem Istenben remélve.

December 5.

A szeretet nem oktalan, éppen ezért minden cselekedetében nagy okossággal jár el.

December 6.

A szeretet igazságos, mert mindenkinek megadja a magáét: megadja Isten neve dicsőségét és dicséretét a szent erényekkel, a felebarátok a jóakaratot, önmagának pedig bűnei gyűlöletét és gyengeségének megvetését.

December 7.

A szeretet erős, mert nem gyengíti türelmetlenség a nehézségekben, sem rendetlen öröm a szerencsés időben.

December 8. (Advent II. vasárnapja)

A szeretet megbékíti a viszálykodókat, megfékezi a haragot, megtiporja a lustaságot és az irigységet, hiszen a felebarát javának úgy örül, mint a sajátjának, és úgy szereti, mint a saját javát.

December 9. (A Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen fogantatása)

A szeretet újra felöltözteti a lelket a Kegyelem ruhájába, amely annyira erős, hogy semmiféle bűn át nem hatolhat rajta, hanem a nyíl visszatér arra, aki kilötte.

December 10.

Az Úr megengedi, hogy a világ sok szorongatást támasszon, s híveiben pró-

bára teszi az erényt, hogy az önmaguk ellen gyakorolt erőszakért és erőfeszítésért megjutalmazhassa őket.

December 11.

A szeretet olyan fegyver, amely megvéd a csapásoktól, ennek birtokában nem sebesülhetünk meg, hacsak ki nem adjuk a kezünkől a pajzsot és a kést, azáltal, hogy a szabad megfontolás kezével letesszük a fegyvert és szánt-szándékkal át-nyújtjuk ellenségeinknek.

December 12.

Minden szeretet, amivel Istent szeretjük, a részünkről adósság és nem kegyelem, mert tartozunk vele; Isten viszont kegyelemből és nem adósságként szeret bennünket.

December 13.

Amennyire növekszik a szeretet, annyira növekszik a fájdalom és a szenvedés, akiben pedig növekszik a szeretet, annak megsokasodnak a fájdalmai. (Vö. Sir 1,18)

December 14.

A szeretet nem ítél rosszul: nem emberek akarata felett ítélkezik, hanem Isten akarata itéli meg mindenben, látván és tudván, hogy Ő nem akar mást, csak a mi megszentelésünket.

December 15. (Advent III. vasárnapja)

Csupán Isten nevének dicsőségéért és dicséretéért kell szeretnünk felebarátunkat – azért, mert Isten szereti őket. Így teljesítjük a törvény parancsát, hogy Istent mindenek felett, a felebarátot, mint önmagunkat szeretjük.

December 16.

Ha haladni akartok, szomjaznotok kell, mert csak a szomjazókat hívja ez a szó: „Aki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék”. Aki nem szomjazik, nem tart ki az úton, mert vagy a fáradság vagy az élvezet miatt megáll: nem törődik azzal, hogy edényt vigyen magával, amellyel meríteni tud, sem azzal, hogy társasága legyen, egyedül pedig nem lehet előre jutni. Ezért hátra fordítja a fejét, amikor valamilyen üldözés szűrését látja közeledni, mert ellenségnek tekinti azt. Fél, hiszen egyedül van: ha társasága volna, nem félne.

December 17.

Valamennyien a szeretet termőfái vagyunk, s ezért nem tudunk szeretet nélkül élni, hiszen az Atya szeretetből teremtett bennünket.

December 18.

Az a lélek, aki érényesen él, fájának gyökerét az alázatosság völgyébe eresztii, akik azonban nyomorultul élnek, ezt a gyökeret a gög hegyébe eresztették.

December 19.

Ha valaki egészen egyedül van, Isten sincs ott, mert nincs mellé társ, hogy közöttük lehessen. Egyedül olyan, mint a semmi, mert önszeretetébe zárkóztottan elkülönült a kegyelemtől és a felebarát szeretetétől. Mivel pedig bűne megfosztotta őt Istentől, aki a VAGYOK, AKI VAGYOK, így ő semmivé lesz.

December 20.

Amennyire szilárd a lélek a felebarát szeretetében, annyira szilárd az Isten iránt való szeretetében is.

December 21.

Az összes misztériumok és cselekvésmódok, amelyeket Isten igazsága tett és követett a világban – akár tanítványaiival, akár nélkülük –, előképei voltak annak, amik Isten szolgálóinak és minden ember lelkében történnek. És ez azért van így, hogy minden dologban lehessen regulánk és tanításunk, azaz hogy bennük az értelem világosságával, mintegy tükröben magunkat láthassuk; hogy mindenki megragadhassa magát, feltéve, hogy akarja is.

December 22. (Advent IV. vasárnapja)

Isten mondja: „Azt akarom, hogy szerelmese légy mindennek, ami van, mert minden jó és tökéletes és méltó a szeretetre; minden tölem való, aki a végtelen Jóság vagyok, kivéve a bűnt. Ez nincs bennem; mert ha lenne, akkor az is méltó lenne a szeretetre.”

December 23.

Láthatunk-e nagyobb, mint az emberhez alázkodott Istent? Nem több és nem kevesebb ez, mintha az ember tartaná fönn Istent és nem Isten az embert, holott az ember önmagától nem létezik; ami je

csak van, Istentől van, mégpedig ajándéként és nem tartozás miatt.

December 24. (Karácsony vigíliája)

Az Úr mondja: amikor eljött az Ige, az én egyszülött Fiam, átadta a szeretet törvényét és ezzel beteljesítette a régi törvényt: eltávolította a büntetéstől való félelmet, így csak a szent istenfélelem maradt meg.

December 25. (Urunk születése, Karácsony)

Hála, hála legyen Neked, legfőbb és örök Atya, szent vágyak beteljesítője és üdvösségünk szeretője, aki – abban az időben, amikor mi háborúban voltunk Velled – egyszülött Fiad által nekünk adtad szeretetből a szeretetet!

December 26. (Szent István, az első vértanú ünnepe)

Az Úr mondja: kiformálok a lélekben egyszülött Fiam, az én Igazságom jelenlétét; sokféleképpen teszem ezt, amint a lélek vágyódik utánam és akar engem. Ha azért keres imádságban, mert meg akarja ismerni hatalmam, kielégítem e vágyát, és megteszem, hogy érezze és ízlelje az Én erőmet. Ha Fiam bölcsességében keres, kielégítem vágyát és úgy állítom eléje Öt, mint értelme szemének tárgyát; ha a Szentlélek kegyességében keres, akkor jószágom megízlelteti vele az isteni szeretet tüzét, mert elültetem benne az igaz és királyi erényeket, amelyek a felebarát tiszta szeretetén alapulnak.

December 27.

Amint a forrásnál megtöltött edény kiürül, ha elveszik a forrástól és úgy isznak belőle, de telve marad, ha a forrásban tartják – ugyanígy van ez a felebarát mind lelki, mind időleges szeretetével: Istenben maradva kell inni és minden fenntartás nélkül.

December 28. (Aprószentek ünnepe)

Az idő elmúlik és nem vár meg téged. Azt akarod, hogy alva találjon a Bíró, amikor majd szólít és számon kéri tőled, mivel is töltötted az idődet és hogyan háltad meg Vérenek ajándékát és jótéteményét?

December 29. (A Szent Család ünnepe)

Sem az ördög, sem bármilyen teremtmény nem lesz képes elvenni az Egyháztól, hogy mindörökké megmaradjon, mint örök, tisztelendő és édességes Menyasszony.

December 30.

Az Úr bölcsességgel rendezte el és kormányozza az egész világot, olyan rendben, hogy belőle semmi sem hiányzik és nincs mit hozzátenni.

December 31.

Szilveszter pápa nem félt, amikor Konsztantin császár előtt állt és a tizenkét zsidóval vitatkozott az egész nép színe előtt, hanem eleven hittel hitte, hogy az Úr mellette van, senki nem lehet ellene. És ugyanígy mindenki megszabadul minden félelemtől, mert nincs egyedül, ha társasága van: ha szeretetben élnek, Istenben élnek.

Január 1. (Szűz Mária, Isten anyja; A béke világnapja)

Ne akarjátok megválasztani az időt a magatok módján, hanem bízzátok Őrá, aki Van; így le fogjátok vetni a saját akaratokat és magatokra öltitek majd az Övét. Így tisztelettel fogadjátok majd ezt a mostani időt, és minden más időt is, bármi rosszszat hozzon; megdölgölv, hogy semmi sem történik másért, csak a mi javunkért.

Január 2.

Ebben a halandó életben, amíg vándorok vagyunk, a szeretet kötelékével kötött bennünket össze Isten; akár tetszik az embereknek, akár nem, ez a kötelék fogva tartja. Ha el is oldaná a felebaráti szeretet érzületét, a szükség megköti azt.

Január 3.

Az Úr mondja: a végtelen Isten vagyok, azt akarom, hogy végtelen dologgal szolgáljanak nekem. Más végtelen dolgok pedig nincs nektek, csak a lélek vágya és érzülete.

Január 4.

Az a lélek, amely Isten akaratát vizsgálja, kegyelmet kap; mert Isten akaratát nem akar mást, mint a mi javunkat. Amit az Úr ad vagy megenged, az mind azért van, hogy elérhessük a célunkat, amelyre teremtettünk.

Január 5.

Jézus mondja: egyik embert ilyen, a másik embert olyan állapotra hívom meg, aszerint, hogy ki-ki melyikre alkalmas; de a szeretet e mértéke szerint mindenki tökéletes lehet.

Január 6. (Urunk megjelenése, Vízkereszt)

Mindaz, amit Isten ránk bocsát, szere-

teből történik és nem gyűlöletből, bármiről is legyen szó, kedvező vagy kedvezőtlen dolgokról; és ezért az értelem mindent szeretetből származónak fogad el és ismer meg. Ha ugyanis Isten bölcsessége mást akart volna, nem adott volna nekünk életet.

Január 7.

Az a lélek, aki tökéletesen Istenben remél és egész szívvel és teljes érzületével Neki szolgál, szükségszerűen azonnal elveszti a világba vetett reményt, amelyet a saját törekénységébe vetett.

Január 8.

Az Úr mondja: Én, aki minden fáradtságot viszonzok, kinek-kinek a saját állapota és tettei szerint fizetek vissza. S ha ők nem hagyják abba a szent imádság és a többi jótett gyakorlatát, hanem erényüket növelve kitartással haladnak előre, eljutnak majd a fiúi szeretet tökéletességére. Én pedig fiamként fogom őket szeretni, mert mindig ugyanazzal a szeretettel válaszolok, amellyel engem szeretnek.

Január 9.

Minden változik, és az ember időnként vissza akarja tartani a dolgokat, de nem képes rá, mert azok nem az övéi. Mert ha az övéi volnának, megtarthatná őket akaratára szerint. De csak a szükségleteinek megfelelő használatra kapta őket és nem arra, hogy Istenen kívüli rendetlen szeretettel kötődjék hozzájuk.

Január 10.

Szeress, szeress, szeress! Vedd észre, hogy mielőtt te szerettél volna, már szeretve voltál, mert Isten önmagába tekintve szerelmese lett teremtménye szépségének, és e kimondhatatlan szeretetének tüze arra készítette, hogy örök életet adjon a léleknek és boldoggá tegye őt abban a végtelen jóban, amit Isten önmagában birtokol.

Január 11.

A szeretet nem áll tétlenül, hanem mindig nagy dolgokat művel.

Január 12. (Urunk megkeresztelkedése)

Bármily módon adjon Isten, mindent az örök Igazság ad nekünk: vagy azért, hogy megjavuljunk hibáinkból, vagy azért, hogy nagyobb tökéletességre jusunk. Bármily módon adjon, biztosak lehetünk abban, hogy szeretetből ad és nem gyűlöletből.

Forrás: Sziénai Szent Katalin breviáriuma, Szent Gellért Kiadó és Nyomda

Lezárult a Püspöki Szinódus XVI. Rendes Közgyűlése

A 2021–2024-es szinódus témája: „Egy szinodális Egyházzért: közösség, részvétel és küldetés” volt. Egész folyamatát egy alapvető kérdés vezérelte: „Miként teszi lehetővé az Egyház számára az „együtt haladás” – amely ma különböző szinteken, a helyi szinttől az egyetemes szintig zajlik – az evangélium hirdetését, és milyen lépésekre hív bennünket a Lélek, hogy a szinodalitásban növekedjünk.

A konzultációs és meghallgatási szakasz helyi szinten 2021 októberében kezdődött, és egészen a kontinentális gyűlésekig tartott. Ez a szakasz lehetővé tette Isten népe számára, hogy kifejezze megélt tapasztalatát arról, hogy mit jelent szinodális egyháznak lenni, továbbá megfogalmazzon néhány kiemelt kérdést, amelyeket a Püspöki Szinódus XVI. Rendes Közgyűlése elé terjesztettek a két ülészakas során.

A második ülészakra előkészített munkadokumentum összegyűjtötte és szintetikusán bemutatta a konzultáció gyümölcsét. A második ülészakas feladata az volt, hogy az első ülészakas megkezdett, meghallgatáson és konzultáción alapuló megkülönböztetési utat folytassa, és annak eredményét a Szentatya elé terjessze egy záródokumentumban.

A szinodusi közgyűlés munkája öt modulra oszlott, melyek mindegyike plenáris üléseket és munkacsoportokban folyó munkát tartalmazott. Az első négy modul tartalmában és névben megfelelt a munkadokumentum egy-egy fejezetének: Alapok, Kapcsolatok, Utak, Helyek. Az ötödik a záró modul, mely a záródokumentum megvitatásának és a jóváhagyásának lett szentelve.

A több év alatt zajló szinódus utolsó szakaszára került sor tehát 2024. október 2. és 27. között. A Püspöki Szinódus XVI. Rendes Közgyűlésének második ülészakasát a vatikáni VI. Pál teremben tartották, melynek alapvető kérdése az volt, hogy hogyan ölthet konkrét formát Isten szinodusi népének identitása a misszióban, azokban a kapcsolatokban, utakon és helyeken, ahol az egyház élete zajlik.

Október 2-án szentmisével nyitotta meg Ferenc pápa az ülészakasot, de előtte a küldöttek kétnapos lelki gyakorlaton vettek részt. Mivel a szinodusi közgyűlés mindene-

kelőtt az imádság és a megkülönböztetés ideje, a résztvevőknek fel kellett készülniük arra, hogy meghallják a Szentlélek hangját, félretéve mindennapi életük gondjait, aggodalmait és gyakran hektikus ritmusát, hogy az Úr elé álljanak a rájuk váró nagy felelősség fényében.

A szinóduson több újdonság is bevezetésre került. Az egyik a lelki gyakorlat volt, a másik újdonság a bűnbánati virrasztás, mely a lelki gyakorlatot zárta. A virrasztást Ferenc pápa vezette és a vatikáni média élőben közvetítette, ezzel is lehetőséget teremtve arra, hogy minél többen tudjanak kapcsolódni ehhez a tapasztalathoz.

A tavalyi évhez hasonlóan a lelki gyakorlatot két kíséző vezette, Timothy Radcliffe OP atya és Maria Ignazia Angelini OSB nővér. A kétnapos lelki gyakorlaton az általuk vezetett elmélkedések és személyes imaórák váltották egymást. A két kíséző jelenléte nem korlátozódott a lelki gyakorlatra, hanem végigkísérte a résztvevőket a második ülészakas folyamán, időt, fület és egy olyan személyt kínálva nekik, aki bármikor kész volt meghallgatni őket.

„Nem azért gyűlünk össze a szinóduson, hogy kompromisszumokról tárgyaljunk vagy az ellenfeleinket ostorozzuk. Azért vagyunk itt, hogy megtanuljunk egymástól, mit jelent ez a különös szó, a szeretet” – emelte ki elmélkedésében Timothy Radcliffe atya.

Angelini nővér a csend értékét húzta alá: „A csend a banalitás elleni küzdelem, az igazság keresése, a minden emberben és minden élőlényben elrejtett misztérium elfogadása. Nem magyarázza meg a szenvedést, de túllép rajta. A csend segíthet újra felfedezni a szinodusi párbeszéd igazi és valódi ritmusát”.

Október 2-án délután a Szentatya a nyitó szentmise beszédében hangsúlyozta, hogy újra és újra meg kell határozni, hogyan kell a püspöki szolgálatot kollegiálisan és szinodálisan gyakorolni. „Ne felejtjük el – mondta többek között – hogy a Lélek a harmónia. Gondoljunk arra a pünkösdi reggelre: óriási zűrzavar volt, de Ő harmóniát teremtett a zűrzavarban. Ne felejtjük el, hogy Ő maga a harmónia: ez nem mesterkelt vagy pusztán az értelmünket érintő harmónia; ez mindent átfogó egzisztenciális harmónia. A Szentlélek teszi lehetővé, hogy az Egyház örökké hűséges legyen az Úr Jézus Krisztustól kapott megbízatásához, és hogy örökké hallgasson az ő szavára. Ő vezeti

el a tanítványokat a teljes igazságra (Jn 16,13). Ő vezet minket is, akik a Szentlélekben összegyűltünk ezen a közgyűlésen, hogy három évnyi út után választ adjunk arra a kérdésre: „hogyan legyünk missziós szinodális Egyház, és hozzátenném: irgalmas Egyház.”

A közel egy hónapig tartó munka eredményeként a püspöki szinódus XVI. Rendes Közgyűlése második ülészakának résztvevői október 26-án elfogadták és közzétették a 155 pontból álló záródokumentumot. A dokumentumot olasz nyelven azonnal nyilvánosságra hozták, a többi nyelvre való fordítása folyamatban van.

Október 26-án este a Szentatya felszólalásával pedig befejeződött a második ülészak. Ferenc pápa záróbeszédében idézett Madeleine Delbrêltől, akit a perifériák misztikusának neveznek:

*Add, hogy életünket
ne úgy éljük, mint egy sakkjátszmát, ahol mindent ki-
számolunk,
ne úgy, mint egy küzdelmet, ahol minden nehéz,
ne úgy, mint egy tantételt, mely a fejünket töri,
hanem végtelen ünnepként,
ahol újból és újból találkozunk veled,
bábként,
táncként,
kegyelmed ölelésében,
a szeretet mindenhol zúgó zenéjével.*

„Ez egy imádság, – mondta a pápa – ezek a verssorok szolgálhatnak háttérzenéül, amellyel a záródokumentumot fogadjuk. És most, a szinodális út során elért eredmények fényében, döntéseket kell hoznunk. A mai háborús időkben a béke tanúinak kell lennünk, azáltal is, hogy megtanulunk tényleges formát adni a különbözőségek együttélésének. A kulcsszó a harmónia, amit a Lélek tesz az első erős megnyilvánulásakor, pünkösöd reggelén: harmonizálja a különbözőségeket, a nyelveket. (...)

Kegyelme az ő Lelkén keresztül szeretetszavakat suttog mindannyiunk szívébe. Mi azt a feladatot kaptuk, hogy felerősítsük ennek a suttogásnak a hangját, és ne támaszkodjunk akadályokra eléje; hogy kapukat nyissunk, és ne falakat emeljünk. Mennyi kárt okoznak az egyház emberei, amikor falakat emelnek, mennyi kárt! Nem szabad a „kegyelem kiosztóiként” viselkednünk, akik kisajátítják a kincset azzal, hogy megkötik az irgalmas Isten kezét. Emlékezzünk, ezt a szinodusi közgyűlést azzal kezdtük, hogy

bocsánatot kértünk, szégyenkeztünk, elismertük, hogy mindannyian irgalmat nyertek vagyunk. (...) Kedves testvéreim, amit megtapasztaltunk, az olyan ajándék, amelyet nem tarthatunk meg magunknak. Az ebből a tapasztalatból fakadó lendület – melynek a záródokumentum a tükröképe – bátorságot ad annak tanúsításához, hogy lehetséges együtt járni a sokféleségben, anélkül, hogy elítélnék egymást.

A világ összes táját képviseljük, melyeket erőszak, szegénység, közömbösség jellemez. Együtt, azzal a reménnyel, amely nem csal meg, egyesülve Isten szívébe kiáradt szeretetében, nemcsak álmodhatunk a békéről, hanem minden erőnkkel dolgozhatunk is azon, hogy megvalósuljon a béke a meghallgatás, a párbeszéd és a kiengesztelődés folyamatainak keresztül. A küldetésért létező szinodális Egyháznak most arra van szüksége, hogy a megosztott szavakat tettek kísérjék. Ez a követendő út.

Mindez a Szentlélek ajándéka: Ő az, aki harmóniát teremt, ő maga a harmónia. Szent Bazilnak nagyon szép teológiája van erről. Ha tudjátok, olvassátok el Szent Bazilnak a Szentlélekről szóló értekezését. A Lélek maga a harmónia. Testvéreim, folytatódjék a harmónia akkor is, amikor elhagyjuk ezt a termet, és a feltámadt Krisztus Lehelete segítsen bennünket abban, hogy megosszuk a kapott ajándékokat! És ne felejtsetek – ismét csak Madeleine Delbrêl szavait idézem –, hogy „vannak helyek, ahol a Lélek fúj, de egy Lélek van, aki mindenütt fúj.” (Részlet Ferenc pápa felszólalásából)

A Szentatya október 27-én délelőtt ünnepi szentmisével zárta le a közgyűlés második ülészakát. „Nem olyan Egyházra van szükségünk, amely lemondóan a babérjain ül, hanem olyan Egyházra, amely felvállalja a világ kiáltását, és – hadd mondjam ki, talán néhányan megbotránkoznak – olyan Egyházra, amely bepiszkolja a kezét, hogy az Urat szolgálja” – mondta többek között beszédében. „Testvéreim: ne ülő Egyház, hanem talpon álló Egyház legyünk! Ne szórtan Egyház, hanem az emberiség kiáltását felvállaló Egyház legyünk! Ne vak Egyház, hanem Krisztus által megvilágosított Egyház legyünk, mely elviszi az evangélium fényét másoknak! Ne statikus Egyház, hanem misszionárius Egyház legyünk, mely az Úrral együtt járja a világ útjait!”

Összeállította: Molnár M. Katalin
Forrás: Vatican News

„Ne adjuk fel” – A Munkácsi Egyházmegye védőszentjének ünnepe

November 11. Tours-i Szent Márton emléknapja. A munkácsi székesegyház harangjainak zúgása messziről hirdeti, hogy nagy ünnepre gyűltek össze Kárpátalja katolikus közösségei. A gyönyörű aranyló langyos őszi napok után az első igazán hideg nap sem tartotta vissza a híveket, hogy megtöltsék a székesegyház pad-sorait, és együtt vegyenek részt az egyházmegye búcsú szentmiséjén, amelynek főcelebránsa és meghívott szónoka Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök volt.

Az ünnepi szentmise elején Pogány István munkácsi plébános köszöntötte a jelenlévőket, köztük Schönberger Jenő püspök atyát, valamint Lucsok Péter Miklós OP megyéspüspököt, Majnek Antal nyugalmazott püspök atyát, Teodor Macapula munkácsi görögkatolikus püspököt, aki kinevezése óta először járt a munkácsi székesegyházban, az egyházmegye papjait, diakónusait, szerzeteseit, szerzetesnőit és a szép számmal összegyűlt híveket.

Kárpátalja soknemzetiségű jellegét fejezte ki a liturgia nyelve, melynek olvasmányai, könyörgései felváltva, magyar, ukrán, szlovák és német nyelven hangzottak el, valamint a katolikus egyház egyetemessége is megnyilvánult a szentmise állandó részeinek latin nyelvű énekeiben és szövegeiben.

Az ünnepi szentmise emelkedett légkört fokozta a magyar és az ukrán nyelvű kórus közös éneke, melyben a népi templomi énekektől kezdve egészen a kórusművekig minden dallam Isten dicséretét hangozta.

Schönberger Jenő püspök – tekintettel a fordításra – egyszerű, közérthető, de mély gondolatokat tartalmazó beszédében kitért a Munkácsi egyházmegye történetére is, mely egészen 25 évvel ezelőtti megalapulásáig a szatmári egyházmegyéhez tartozott, és a trianoni békeszerződés előtt pedig még az egrizhez. Jó volt érzékelni a szavakon keresztül, hogy minden „újszülöttnak” van egy története, s hogy minden „újszülöttből” gyermek, majd felnőtt lesz: így van ez Isten ügyeivel is.

A szatmári püspök rámutatott egyházmegyénk rokonságára, közös gyökereinkre, és felhívta a figyelmet Szent Márton példájára, – aki Savariában, a mai Szombathegyen született, és a franciaországi Tours-ban lett püspök –

hogy mint ő, mi is, építsünk hidakat köztünk, határok által elválasztott emberek között. Arra is biztatta a jelenlévőket, hogy vegyünk észre egymást és törődjünk egymással a jelenben. „Szent Mártonhoz hasonlóan mi is arra vagyunk hivatottak – mondta –, hogy ne adjuk fel, támogassuk és bátorítsuk egymást. Ne feledkezzünk meg arról, hogy imádkozhatunk és imádkoznunk is kell egymásért, és hogy minden fájdalom és szenvedés ellenére Isten szeretete és gondviselése ne maradjon elvont fogalom, hanem konkrét tettekben tudjon testet öltetni.”

Jenő püspök rámutatott az ukrán nép által jelenleg átélt háborús fájdalmakra is. „A háború elveheti a vagyonunkat, a földünket, elpusztíthatja az otthonainkat, de nem veheti el a hitünket, a reményünket és a szívünkben élő szeretetet. Mert aki a hitet, a reményt és a szeretetet életben tartja a szívében, az minden körülmények között ember marad, keresztény marad.”

A szatmári püspök záró szavai egyben meghívás volt a 2027-es jubileumi előkészületekre: „Isten áldása és oltalma kísérje a Munkácsi egyházmegye püspökeit, papjait, szerzeteseit és minden egyes és hívét, és vezessen minket Szent Márton lelkületére. Így készüljenek fel lelkileg az egyházmegye néhány év múlva tartandó 25 éves jubileumára, és ünnepelhesék azt békében, szeretetben, Isten kegyelmében.”

A szentmise végén a hagyományhoz híven Miklós megyéspüspök átadta a Szent Márton-köpenye díjakat, Pro Fide és Pro Caritate kategóriában. A Pro Fide díjat Lidia Timkova OP nővér kapta, aki a Boldog Imelda Domonkos Nővérek Kongregációjának tagja, és 20 évet szolgált a Munkácsi egyházmegye plébániáin. Pro Caritate kitüntetésben Palkó Éva részesült, akinek hosszú éveken át tartó szolgálata sok gyümölcsöt hozott az ungvári plébánián.

A szentmise áldása előtt Lucsok Miklós OP, munkácsi megyéspüspök köszönetét fejezte ki Schönberger Jenő szatmári megyéspüspöknek, és egy Szent Mihály arkangyalt ábrázoló ikont ajándékozott neki. Kérte, hogy vigye el a munkácsi egyházmegye híveinek üdvözlését egyházmegyéjébe, és imádkozzon értünk.

Molnár Mária Katalin
Fotók: Reshetar Tetjana

Harminc éve a Munkácsi Egyházmegye szolgálatában

Október 12-én ünnepelték a domonkos nővérek a Munkácsi egyházmegyében való szolgálatuk 30. évfordulóját. Ebből az alkalomból hálaadó szentmisére került sor, melyet Lucsok Péter Miklós OP megyéspüspök mutatott be Zsarkovszkij Péter általános helynökkel, helyi paptestvérekkel, valamint a távolabbról érkezett vendégekkel, köztük a Domonkos rend elöljárójával, Jarosláv Kravec atyával, valamint Albert Bak és Sebastian Moric szlovákiai domonkos rendi papokkal.

A hálaadás okául az szolgált, hogy Lidia nővér, aki Szlovákiából származik, és hosszú időn át szolgált Munkácson, most átadta helyét másoknak. A hálaadó szentmisén ezért a Szlovákiából érkezett domonkos nővérek vettek részt, köztük Karola Dravecka tartományfőnöknő, és helyettese Edita Vozarova nővér, valamint Pozsonyból és Kassáról érkezett nővérek.

Az ünnep alkalmat adott arra, hogy visszaemlékezzenek szolgálatuk kezdetére, amikor a domonkos atyákkal együtt megtelepedtek Kárpátalján. A domonkos atyák hívták meg Szlovákiából a Boldog Imelda Kongregációjának nővéreit, akik Frigyesfalván, később pedig Munkácson folytatták tevékenységüket. Az első kárpátaljai domonkos hivatások között volt jelenlegi megyéspüspökünk, Lucsok Péter Miklós OP is.

Prédikációja elején Miklós püspök felidézett néhány 30 évvel ezelőtti emléket: a domonkos atyák, Ludovik Melo és Dióssi Kornél Munkácsra érkezését, akik által Isten hivatásokat ajándékozott. Visszaemlékezett a kassai tanulmányaira és a domonkos nővérekre, akik eljöttek Kárpátaljára szolgálni. Majd a megyéspüspök felvázolta a jelenlévőknek azt az öt lépést, melynek segítségével együttműködhetünk az Istennel. Isten meghallása, a felismerés, a beleegyezés, Isten áldásának befogadása és a cselekvés.

„Ezek a lépések nem lépcsőfokok, hanem egy kört alkotnak. Az Istennel töltött élet körforgása, az Isten áldásával való együttműködés, melyben Istenre figyelve felismerjük, amit nekem mond a jelenben” – emelte ki Miklós püspök prédikációjában.

A szentmisén tevékenyen részt vettek a domonkos világi rend tagjai is. Közösségük már a 90-es évek végén elkezdte működését. Azóta vannak, akik már elhunytak, de új tagok is szép számmal léptek be a közösség életébe.

A szentmise végére Miklós püspök köszönőlevelet nyújtott át Karola tartományfőnöknőnek, amelyben megköszönte a Boldog Imelda Kongregáció domonkos nővéreinek ezt a három évtizedet átölelő kárpátaljai szolgálatot.

A munkácsi domonkos harmadrendiek nevében Anna Franciska Tyáhur OP mondott köszönetet Lidia Timkova OP nővérnek, aki a kezdetektől jelen volt a domonkosok missziójában Munkácson, és most, több évtizedes szolgálat után más helyre került.

A szentmise zárásaként elénekelték a Salve Reginát, miközben mindenki püspöki áldásban részesült. Az áldást

követően a jelenlévőket szeretetvendégség várta a székes-egyház udvarán.

Ez a nap alkalmat adott az ünnepre érkezett nővérek, atyák, a munkácsi és környékbeli hívők találkozására, hiszen a domonkosok harminc évi szolgálata által több generáció mélyítette el hitét. A folyamatnak nincs vége, a Szent Domonkos szellemében folytatott szolgálat továbbra is jelen van a Munkácsi egyházmegyében.

A kárpátaljai hitélet fellendülésében nagy szerepet játszottak a domonkos rendből misszióba érkezett atyák és nővérek. Majnek Antal püspök atya hosszú éveken át kérte a magyarországi szerzetesközösségeket, hogy küldjenek szerzeteseket Kárpátaljára. Dióssi Kornél atya 1989-ben négy paptársával együtt elsőként érkeztek Kárpátaljára, ő maga már hivatalosan is domonkos szerzetesként. Kornél atya hat évet töltött Munkácson, ahol minden papi feladatot elvállalt és teljesített.

Mészáros Domonkos atya domonkos szerzetesként szintén jó pár évig dolgozott Kárpátalján, ő alapított három felső-Tisza-vidéki katolikus óvodát, majd Ungváron működött, és részt vett a cigánypasztorációban is.

A magyarországi domonkos nővérek 2001-ben kerültek abba a helyzetbe, hogy néhány nővér szabaddá válhatott és eljöhettek Kárpátaljára. Először három nővér érkezett Beregszászra, egy magánházból kialakított 17-18 férőhelyes leánykollégiumba. Majd Ungváron kezdtek tevékenykedni, „beüzemelték” a Szent Gellért katolikus kollégiumot. A nővérek 10 évig szolgáltak Ungváron. A kollégiumi teendők mellett hitoktatást végeztek, az ifjúsággal foglalkoztak, Beregújfalun és Homokon cigánypasztorációt végeztek, illetve segítettek a harmadrendi domonkos közösség létrejöttében.

A szlovákiai domonkos nővérek régen tervezték, hogy külföldre is küldenek nővéreket, így amikor egy ukrainai látogatás alkalmával találkoztak Marian Jaworski akkori lembergi érsekkel, megkérdezték tőle, volna-e lehetőség arra, hogy Ukrajnába is jöjjenek domonkos nővérek Szlovákiából. A pozitív válasz egyben meghívás is volt az érsek atya részéről. Első házuk Kőlcényben létesült, ahol az ottani templom mellett lévő rossz állapotú házba költözött három nővér. Később vásárolt a rend Munkácson egy épületet, amely korábban lengyel domonkos atyáké volt, és ami jelenleg is a munkácsi domonkos nővérek rendháza.

Összeállította: Molnár M. Katalin
Fotók: Reshetar Tetjana

A Szentlélek működésének ideje

Október 5-én, szombaton került sor az „Őszintén a püspökkel” találkozósorozat folytatására a Munkácsi székesegyházban. A résztvevők meghallgathatták Lucsok Péter Miklós OP megyéspüspök előadását és lehetőségük volt arra, hogy feltegyék neki a bennük felmerülő kérdéseket.

Az előző találkozásokhoz hasonlóan a mostani alkalom is közös imával kezdődött: délután 3 órakor elimádkozták az Irgalmasság rózsafüzérét. Miklós püspök elmélkedésében a Szentlélekre irányította a jelenlévők figyelmét: „Igyen ez az idő a Szentlélek működésének ideje”. Ezután Szent Mihály arkangyal szobrára tekintett, aki az elmúlt év során a római katolikus egyház pártfogója volt Ukrajnában.

Az előadás az ég és a föld angyalainak harcáról szólt, alapjául pedig a Jelenések könyve szolgált. A püspök atya kiemelte, hogy ez a háború jelenleg is dúl a hűség és a hűtlenség között.

A bevezető után minden résztvevő kapott egy papírlapot és egy tollat, melyre felírhatta kérdését, de feltehetette hangosan a mikrofonba is.

Az egyik résztvevő Munkácsról a következő szavakkal fogalmazta meg benyomásait: „Nagyon sok érdekes dolgot hallunk ezeken az találkozókön. Isten úgy működik bennem, hogy megérint a mélysége és választ találok a kérdéseimre. Egy-egy ilyen alkalom sokat segít abban, hogy növekedjem a hitben.”

Miklós püspök, miközben válaszolt a kérdésekre – amelyek többnyire a lelki életet, a szentségeket, a házasságot érintették – a résztvevők figyelmét a földi értékekről az égiekre irányította.

„A találkozón leginkább a legyünk jelen itt és most gondolata érintett meg. Ne a jövőben, hanem a jelenben éljük meg az életünket. Ma élünk Istennel, ne holnap és ne tegnap. Szintén nagyon érdekes volt számomra a különböző felekezetű házastársak konfliktusainak témája. Érdekes már házasság előtt alaposan átbeszélni ezt a kérdést. Nekem rögtön egy svájci tapasztalatom jutott eszembe: a feleség római katolikus volt, a férj pedig protestáns. Egy életen át békességben éltek, családjukban béke volt és jelen volt Krisztus” – osztotta meg élményét egy másik résztvevő.

Annak ellenére, hogy a találkozósorozat szombati napon volt, a Szent Márton székesegyházban sokan gyűltek össze és szívesen hallgatták a Jóhírt.

Miklós püspök azért tartja meg ezeket a találkozókát, mert – saját szavait idézve – „a tanítás a püspök szolgálatához tartozik”.

Reshetar Tetjana írása és fotói alapján

Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya templombúcsú Nagybégányban

Szívet melengető ünnep az október 8-a a római katolikus egyházban. Mennyei édesanyánkat ünnepeljük, akit történelmi gyökereink miatt nagyon közel érzünk magunkhoz, hiszen Szent István király felajánlotta Máriának országát.

Ezen a napon ünnepelte a nagybégányi római katolikus egyházközség templombúcsúját. A munkanap ellenére a szentmisén a hívek megtöltötték a kis templomot. Érkeztek zarándokok a környező falvakból és Beregszászból is. Szokás szerint énekszóval és egy nagy feszülettel tértek be a templomba, köszöntve a helyi egyházközség híveit.

A szentmise elején Jaczkó József plébános köszöntötte a jelenlévőket,

köztük a vele koncelebráló paptestvéreket: Molnár János beregszászi esperes-plébánost, püspöki helynököt, Kvascsuk András viski plébánost, Rácz István benei plébánost, Pösze Gergely nagybégányi görögkatolikus lelkészt, valamint Bacsó Róbert állandó diakónust.

A szentbeszédet András atya mondta. „Mi, magyarok olyan közeli kapcsolatot ápolunk a Szűzanyával! Valahogy olyan sajátunk nekünk a Szűzanya. Szent István királyunk jó kezekbe adta a hazánkat és bennünket. Azt kérte, hogy ő legyen a mi égi édesanyánk. A rózsafüzérben mondjuk, hogy „Akit te, Szent Szűz a mennyben megkoronáztál”, tehát a Szűz Anyának két koronája van. Az egyiket a Jóistentől kapta, a másikat Szent Ist-

vántól. Hiszem, hogy a Kárpát-medencében addig marad fenn a hit, amíg a Szűzanyát tiszteljük, amíg a magyarok Nagyasszonyához imádkozunk” – hallhatták a hívek a szónoktól.

András atya biztatóan hangoztatta, hogy a Szűzanya minden egyes imánkat meghallgatja. Szüntelenül pártfogol, könyörög értünk. Végül kiemelte, hogy Mária azért lett dicsőséges királynő, mert fájdalmas anya is tudott lenni. Vállalta a szenvedést, mint Szent Fia, ezzel nekünk is példát mutatva a szenvedés elviselésére.

Léleekben megerősödve, a Szűzanya kezét fogva vonultak ki a hívek a templomból, ahol a vendégszerető házigazdák finom töltött káposztával várták őket.

Fehér Rita

Házaspárok lelki gyakorlatata: megújultak a szívek, erősödött a szövetség

Idén szeptemberben a szinyáki lelki gyakorlatos háznál két turnusban szerveztek lelki gyakorlatot ukrán ajkú házaspárok számára. A lelki gyakorlaton összesen 34 házaspár vett részt, akik a Munkácsi egyházmegye különböző településeiről érkeztek: Ungvárról, Munkácsról, Szolyváról, Vezérszállásról, Felsőgerebenről és Nagyszőlősről. 13 pár volt jelen az első turnusban szeptember 13. és 15. között, valamint 21 pár a másodikban, szeptember 27. és 29. között.

Az első alkalommal az előadásokat Valentin Tokár OFM atya és Iván Dudura, ungvári görögkatolikus lelkész tartották. Iván atya feleségével, Vlásztaival érkezett, és együtt tettek tanúságot házasságukról, megismerkedésükről, kapcsolatukról, és arról, Isten hogyan működik az életükben, családjukban.

A lelki gyakorlatok programját a szentségimádás, a szentmise, az előadás, sok beszélgetés és az együtt töltött idő adta.

A második turnusban Mihajlo Mikulaninec, klacsanói görögkatolikus lelkész tartott előadást. A Szentírásból ismert Izsák, Ézsau, Jákob és Rebeka családjának példáját hozta fel. (Ter 25-37)

Mihajlo atya is feleségével, Mártával volt jelen a találkozáson, és szintén tanúságot tettek házasságukról, melynek gyümölcseként hat gyermek született.

Másnap a Kuszka házaspár, Valéria és Gyuri tanúságtételét hallhatták a jelenlévők, akik élettapasztalatukról meséltek. Elmondták, hogy Isten hogyan vezette őket életük során, és hogyan vezet továbbra is őket az életszentség felé.

Mind az első, mind a második turnusban a vasárnapi szentmisét Lucsok Miklós OP munkácsi megyéspüspök mutatta be.

Mindkét ideai lelki gyakorlat különlegessége az volt, hogy a házaspárok számára ünnepi vacsorát szerveztek, mialatt lehetőség nyílt a beszélgetésre, egymás megerősítésére és arra, hogy a résztvevők egyszerűen élvezzék egymás társaságát.

„Ezek a lelki gyakorlatok Isten dicsőségét szolgálják és a házaspárok hasznára válnak, hogy családjukban az

egység, a szeretet és a megértés uralkodjon” – mondta Jevhen Fizer, a lelki gyakorlatok egyik szervezője.

A résztvevők is megosztották benyomásaikat. „Az idő nagyon gyorsan szalad. Már egy hét telt el azóta, amióta részt vettünk a házaspárok lelki gyakorlatán, de még most is tele van a szívem élményekkel és érzésekkel. Valóban nagy ajándék volt számunkra ez a hétvége. Olyan kristálytisztán áradt a szeretet, mint a reggeli harmatcsepp. Ez az egyetlen, ragyogó, titokzatos és csodálatos szeretet teljesen elárasztott engem. Úgy éreztem, hogy az ének szövege teljes mértékben kifejezi belső érzéseimet. Jézus láthatatlan jelenléte betöltött és békével árasztott el. A szívembe csend és öröm költözött, amit nehéz szavakkal leírni. Ezekben a pillanatokban értettem meg, hogy egész életem során Vele, a kezét fogva szeretnék haladni az úton.

A férjemet is megérintette ez a tapasztalat. Együtt volt részünk a csodában. Ez több volt, mint egy lelki gyakorlat. Megújultunk, erősödött az egységünk és a szeretetünk. A lelki gyakorlat elérte célját. A házaspárok új látásmódot kaptak, a szeretetnek és hitnek még nagyobb mértékét tapasztalhatták meg” – mondta Zláta Vezérszállásról.

Egy munkácsi résztvevő ezekkel a szavakkal osztotta meg élményeit: „A lelki gyakorlat mindig gyógyulás, mely a tudatosítás és az elfogadás által valósul meg, és az imádság, valamint az Úrral való egyesülés útján jön létre. A lelki gyakorlat mindig egy értékes lehetőség, mivel mozgalmal életet élünk, bele vagyunk merülve a hétköznapi gondokba, mindenhová sietünk. Túlságosan elnyel bennünket a világ, nem marad időnk szeretni. Nincs időnk arra, hogy meglássuk a szépet, nincs időnk a gondoskodásra. Szaladunk, s közben a szívek megkeményednek, az imák elhalkulnak. Egyedül maradunk gondolatainkkal és el nem engedett sérelmeinkkel.

Isten jelenlétének átélése a mi megmentésünk. Nem kell más, csak hívjuk Őt szívünkkel, hiszen az Úr mindig vár arra, hogy találkozzon velünk.

Nehéz szavakat találni, melyek átadnák azt, ami történik egy lelki gyakorlaton. Sok házaspár, sokféle történet, különféle sebzettségek és gyógyulások. Mindegyik tanúságtétel egyedi. Ahol távolság volt, ott megjelenik a megértés és a kedvesség, ahol csalódás és bizalmatlanság volt, ott most remény van, ahol sötétség volt, oda beragyog a fény.”

„Megtiszteltetés, hogy a határon túli magyarok szolgálatában lehetek”

Interjú Hernádi Balázs Lehel OFM atyával

Augusztustól ismét Kárpátalján szolgál Hernádi Balázs Lehel OFM, akit nem kell bemutatni a helyi híveknek, hiszen néhány évvel ezelőtt már megismerhettük őt először diakónusként, majd újonnan felszentelt papként. Most az elmúlt eseménydús öt évről és a jelenlegi szolgálatáról kérdeztük.

– Néhány évvel ezelőtt az Új Hajtás számára készült egy interjú, melyben meséltél a közelgő perui missziódról. Most értél vissza, még friss az élmény. Nem tudom nem megkérdezni, hogy „Na, milyen volt”?

– Nagy tapasztalat és egy életre szóló élmény volt ez számomra. 2019 augusztusától 2024 februárjáig voltam Peruban. Régi vágyam volt, hogy oda kikerülhessek. Az előjáróimnak köszönhetően megvalósult. Az ottani ferences rendtartományhoz csatlakoztam. Amazónia peremvidékén, Satipo városába kerültem a ferences kolostorba. Egy kicsit olyan volt, mint itt: a városban élünk, de a környező falvakba jártunk ki. Csak annyi a különbség, hogy ott 203 település tartozott hozzánk. Összesen hárman voltunk szerzetesek, de volt egy féléves időszak, amikor csak egyedül voltam.

száma. Latin-Amerika mindig is missziós terület volt. Jelenleg is a papok fele külföldről érkezik. Sokan jöttek Kanadából, az Egyesült Államokból.

– Miért vágytál pont oda?

– Sokat olvastam erről az országról és megszületett szívemben a vágy, hogy a világ harmadik szegényei között szolgáljak. Létezik a Harmadik világ szegényei elnevezésű mozgalom, melyet egy idős szicíliai atya alapított a hetvenes években. Ő pap volt és szemorvos is egyben: Giovanni Salerno. Bejárta a falvakat az Andokban. Néhány ember kísérte, és ebből nőtte ki magát a nemzetközi szervezet. Ő írt egy nagyon jó könyvet, amely nagyon megfogott. Ő arra szánta az életét, hogy elmenjen ezekre a távoli elhagyatott helyekre és az ott élőkért dolgozzon!

– Mi volt ott a feladatod?

– Lelkipásztorkodás, szentségek kiszolgáltatása. Rengeteget miséztem. Vasárnaponként hat misénk volt. De hétköznapokon is 4-5 vagy akár hat szentmisét tartottunk. A rekordom az volt, amikor kilencszer miséztem egy nap alatt. Sokat kereszteltünk. Ott még a népegyház van jelen. Még fontosnak tartják, hogy a gyerekek minden szentségben részesüljenek. Első évben, amikor ott voltam, több mint 500 elsőáldozó volt csak a városban. A falusi gyerekeket az iskolában készítették fel az elsőáldozásra, hiszen ott kötelező a hittan oktatása az állami tanintézményekben. Amikor eljutottunk hozzájuk, akkor egy szentmise keretében kereszteltünk és elsőáldozás is volt. Ha kaptunk engedélyt, akkor bérmáltunk is.

– Hogyan lehet ellátni ennyi települést?

– Nem úgy lelkipásztorkodtunk, mint itt. A városban és a közeli nagyobb városokban volt mindig vasárnapi szentmise. A többi helyre csak ritkán jutottunk el. Volt olyan település, melyet évente csak egyszer látogattunk meg.

– Ezeknek a településeknek vannak templomaik?

– A 203 településből negyvennek volt kis kápolnája.

– Miért csak kis kápolna? Mert kevesen vannak a római katolikusok vagy anyagi okok miatt?

– A lakosság nagy része katolikus, viszont nem volt olyan sok pénzük, hogy nagyobb templomot építsenek. Vannak olyan falvak, ahol nagyon kevés a lakosság lét-

– Visszatértél Peruból és rögtön Kárpátaljára jöttél újra. Mi a két misszió között a különbség vagy miben hasonlít?

– Itt azért magyarok között vagyok. Itt sokkal személyesebb a pasztoráció, mivel kislétszámú közösségek tartoznak hozzám. Jobban meg tudom így ismerni őket. Nekem ez a két szerelmem volt: Kárpátalja és Peru. És mind a kettő megadatott. Kárpátaljára már diakónusként kijöhettem, sőt már előtte is voltam itt gyakorlaton. Számomra megtiszteltetés, hogy a határon túli magyarok szolgálatában lehetek. Gyerekkoromban az édesapámtól és az öreg plébánosunktól megtanultam, hogy a magyar nemzet túlnő az ország határain. Amikor ferences lettem, nagy öröm volt számomra, hogy van egy házunk Kárpátalján. A gyakorlatom után alig vártam, hogy visszajöhessenek.

– Most milyen egyházközségekben szolgálsz?

– Megkaptam Feketeadót, Csepét, Tiszabökényt és Fancsikát, ahol plébániai kormányzó vagyok.

– És az első itteni szolgálatod alatt melyik települések voltak rád bízva?

– Akkor nem valakinek a helyére jöttem, hanem mindenkinek besegítettem. Általános káplán voltam. Ez azért volt jó, mert lehetőségem volt mindenkit megismerni. Mindenhol miséztem Csetfalvától Aklishegyig. Most így nem kell bemutatkoznom, hiszen már ismernek.

– 2019-ben még viszonylag rendezett életünk volt, most pedig háborúban élünk. Biztosan érezhető a változás...

– Hogyne. Elsősorban azt látom, hogy megfogyatkozott a létszám a közösségekben. Ez nagyon szembetűnő. A háború előtt is sokan jártak dolgozni külföldre, egyesek kiköltöztek, de nem ekkora mértékben, nem tömegesen. Most a háború ellehetetlenítette, hogy a férfiak itt legyenek és emiatt a család is utána megy.

– Mi az, amit egy lelkipásztor tehet az itthon maradt hívekért?

– Erősek itt az emberek. Sosem képzeltem úgy, hogy én majd eljövök Magyarországról és jól megmondom nektek, hogy hogyan éljeteztek itt. Inkább azt tudatosítom magamban, hogy sokat kell imádkozni a rám bízottakért.

Szeretnék az embereknek olyan lelkipásztora lenni, aki meghallgatja őket, megérti az ő problémáikat, mellettük van, együtt érez velük és imádkozik értük.

– Úgy tűnik, neked a misszió a hivatásod. Miért van az egyházban szükség a missziós tevékenységre? Hiszen Magyarországon is akadna bőven lelkipásztori munka.

– Igen, és jönnek is Magyarországra Afrikából, más külföldi országokból. Viszont vannak magyar papok, akik elutaznak más távoli országokba. Én úgy élem meg ezt a lelkületet, mint Isten ajándékát: Isten megadta nekem azt a szabadságot, hogy el tudom hagyni az én szűk pátriámot. Egyébként nagyon szeretem a kis szülőfalumat, rengeteg barátom volt. Nagyon fontos a magyarságom, identitásomnak egy nagyon fontos része. És közben jó érzés az is, hogy hogyha kell, el tudok menni 11 000 kilométerre is a hazámtól.

Fehér Rita

A Ferences Család 2023 és 2026 között 800 éves jubileumot ünnepel, melynek során Szent Ferenc egy-egy életeseeménye kerül fókuszba. A ferences lelkiség nemcsak azok tagjai számára van fenntartva, hanem – mint minden karizma – egyetemes, mindenkihez szól, mindenki számára hordoz mondanivalót. 2023-ban a greccioi karácsony került előtérbe, 2024-ben a stigmatizációra emlékezünk.

Az életrajzi források azt írják, hogy Assisi Szent Ferenc egy intenzív apostoli időszaka után visszavonult Alverna hegyére, hogy a számára szokásos módon egy negyven napos imádságos böjtöt tartson. Épp ebben az imádságos csendben látogatta meg Isten szegénykékét a szárnyas Szeráf, mivel csak a csend teszi lehetővé azt, hogy meghalljuk és befogadjuk azt, aki beszél. Alverna hegyén Ferencet leginkább az ösztönözte, hogy Krisztust kövesse, és hogy hozzá teljesen hasonlóvá váljon. Ez a Keresztel való találkozásban valósult meg, amely belevészté szívébe és testébe a szeretet jeleit. Szent Bonaventura így összegzi Ferenc tapasztalatait: «Krisztus igaz szeretete hozzá hasonlóvá tette őt» (Legenda major 13, 5). A Szeretettel való találkozás egy dicsőítő énekké válik; Ferenc ugyanis a Keresztel való találkozás után írja meg a Fölséges Isten dicsérete című imáját, amely szerelmes szívéből fakad és az isteni Te köré koncentrálódik: „Szent vagy, egyetlen Úristen, ki csodákat művelsz. Erős vagy, nagy vagy, fölséges vagy, te vagy a mindenható király...” (A fölséges Isten dicsérete 1-2).

„A stigmák megjelenésének a centenáriumiát Ferences Családként megélni lehetőség arra, hogy megteremtsük a mindennapi életünkben az imádságos és szemlélődő csend helyét. Ez a lényeg felé irányít minket, amely lehetővé teszi számunkra, hogy felismerjük a szívünkben lakozó vágyat a végtelen iránt, és amely ezáltal lehetővé teszi azt is, hogy magunkat, másokat és Istent is meghallhassuk” – olvashatjuk az Assisi Szent Ferenc karizmájának megismerését és megünneplését segítő útmutatóban.

Kapisztrán Szent János ferences kolostortemplom búcsúja Nagyszőlősen

Kapisztrán Szent János ünnepén az este öt órákkor kezdődő ünnepi szentmisét Gács Paszkál OFM ferences újmisécs atya mutatta be, aki Budapestről, Pasarétről érkezett hozzánk. A szentmise elején plébánosunk, Márió atya, régi ismerősként köszöntötte az ünnepi szónokot, aki növendék éve alatt többször járt nálunk, Kárpátalján. Negyedéves papnövendékként a gyakorlati évéből fél évet szolgált a nagyszőlősi Mennybemenetel plébánián.

A búcsú szentmisén Bán Zsolt Jónás OFM, Weinrauch Márió OFM és a nemrégén érkezett Hernádi Lehel OFM atyák koncelebráltak. A homíliából a következő gondolatot szeretném kiragadni: „Mi papok nem tudjuk mindenre a választ és nem tudunk mindent megoldani. De tudunk úti-társként az Istenhez vezető úton mellétek szegődni. Ezen

az úton mi is veletek járunk. Mai napon veletek együtt adok hálát azért, hogy Krisztus egyháza az életünknek, még a legnehezebb helyzetekben is – mint amilyenben is vagyunk – szüntelenül jön felénk, hogy segítsen bennünket. Mindig voltak, vannak és lesznek olyan emberek, akik Jézusnak a gyógyító küldetését folytatják közöttünk. Bármikor, amikor elfáradtok, amikor szenvedtek, azzal az étellel táplálkozzatok, amelyet az Isten Jézus Krisztusban ad nekünk”.

A szentmise végén Márió atya megköszönte Paszkál atyának a bátorító szavakat, és hogy el fogadta a meghívást. A szentmisén, Sztreha Egyed testvér vezetésével a kórus a győri misét énekelte. A templombúcsúnkra szép számmal érkeztek zarándok a többi ferences plébániákról: Fancsikáról, Feketeardóból, Nevetlenből és Tiszaújlakról. A szentmise zárásaként az életünkre és szándékainkra mindannyian újmisécs áldásban részesültünk, majd hátaltel szívvel indultunk haza otthonainkba.

Szviscsu Marina
Nagyszőlős

Eljöttünk hozzád, Szűzanyánk!

Kárpátaljai hívek zarándoklata Máriapócsra

2024 őszén újra lehetőségünk volt elzarándokolni Égi Édesanyánkhöz Máriapócsra, e gyönyörű, szent helyre, ahol Mária mindenkit vár. Ez volt a kárpátaljai hívek 20. zarándoklata.

Nagyon vártam ezt a napot, mert nagyon szeretem Máriát és a máriapócsi kegytemplomot. Ez alkalommal a zarándoklatot Hortobágyi Arnold bencés szerzetes atya vezette, aki jókedvvel és egy szépen megszerkesztett ima- és énekléssel várt bennünket az induláskor. A munkácsi hívek, miután örömmel üdvözöltük egymást, izgatottan vettük kezünkbe a füzetet, melyben az egész virrasztás menete le volt írva. Így felszerelve még soha nem indultunk Máriapócsra, és ez nagyban megkönnyítette az éjszakai imádkozásunkat.

Gyalog mentünk át a határon, s már útközben összelájkoltunk a Kárpátalja más településeiről érkezett zarándokkal. Jó érzés volt a sok hívó embert együtt látni, akik a háború ellenére sem panaszkodtak, nem idegeskedtek; mindenki békében, jó hangulatban kelt át a határon.

Útközben elgondolkodtam azon, hogy a nehéz, háborúval terhelt időben is hálát adni megyünk a Szűzanyához. Hálát adunk azért, amink van. És nagyon sok mindenünk van! Aztán kérni is mentünk: elsősorban a békét kértük országunkban és az egész világon. Mindenkinek van keresztje, amit hordoznia kell: hol békésen, hol türelmesen, ahogy Jézus tanította, hol sírva és szenvedve.

*„Téged jöttünk köszönteni,
Méltóztassál meghallgatni,
Ó pócsi templom csillaga,
Üdvözlégy szép Szűz Mária!”*

Ezzel a máriapócsi himnusszal érkezünk meg a szentmisére, amellyel kezdetét vette a békéért ajánlott virrasztás.

Majnek Antal, nyugalmazott megyéspüspök mutatta be a szentmisét, melynek elején szeretettel köszöntött minket.

Egész éjszaka felváltva követték egymást az imaórák, litániák, énekek, rózsafüzér imádságok. Gyönyörű volt az elmélkedésekkel egybekötött szentségimádás, miközben elvégezhettük a szentgyónásunkat is. A szünetekben fel lehetett menni a kegyképhez imádkozni, beszélgetni Égi Édesanyánkkal, és köszönetet mondani neki.

Hajnaltól a templom udvarán Soltész Márk seminaristával keresztutat jártunk, amit családjainkért ajánlottunk fel. Hideg volt és fáradtak voltunk már, s nekem akkor meghatottsággal a szívemben jutott eszembe, hogy Jézust is hajnalban fogták el, neki is hajnalban kezdődött a kínszenvedése.

Azért jó volt visszatérni a templom melegébe és csendjébe, ahol újra az elmélkedések és a hálaadó-dicsőítő dalok, taizéi és más egyházi énekek harmóniájában megpihentünk. Hajlik Katalin és Fudela Attila gitárkíséréte, a kivetített énekszövegek segítettek minket bekapcsolódni az áhitatba, ahol minden bajunkat, minden vágyódásunkat, minden reményünket és minden bánatunkat átadhatuk Neki.

Reggel szentmisével zártuk a virrasztást, majd hitünkben megerősödvé, könnyebb lélekkel indultunk haza, tudván, hogy zarándokutunk, útkeresésünk folytatódik. De azt is tudjuk, hogy Mária kísér minket az úton, és soha nem hagy el. Az Ő oltalmában és szeretetében élünk, ezért bizalommal imádkoztuk:

*„Anyám, te vagy a kegyelmek anyja,
Szomorúak vigasztalója,
Bűnösök oltalma és menedéke,
Földnek reménysége, s mennynek ékessége!”*

Szejler Krisztina zarándok

Virrasztás a békéért Máriapócsra

2024 őszén 20. alkalommal rendezték meg a kárpátaljai hívek zarándoklatát Máriapócsra. A kegytemplomban nagyon sokan gyűltek össze, hogy egy szívvel-lélekkel imádkozzanak, virrasszanak a békéért.

1696. november 4-én, Pócs falu kicsei fatemplomában, az imádkozó hívek arra lettek figyelmesek, hogy az Istenszülő-ikon mindkét szeméből bőségesen folynak a könnyek. A könnyezés eseménye csodálattal töltötte el a jelenlévőket, a következő napokban pedig tömegek érkeztek a templomba. A könnyezés két hétig szünet nélkül tartott, majd kisebb megszakításokkal egészen december 8-ig tapasztalják. A csodálatos események

híre gyorsan elterjedt, így hamarosan eljutott a Bécsi Udvarba is. I. Lipót, osztrák császár és magyar ki-

rálly a történet hatására elrendelte, hogy a könnyező képet szállítsák a császári városba. Így az ikon a bé-

csi Stephansdomba került. Az ikonról másolatokat készítettek, egy ilyen másolat került az eredeti kép helyére Máriapócsra is.

1715. augusztus 1-jén megismétlődött a pócsi csoda. A könnyek augusztus 1-jén, 2-án és 5-én több órán át tartó áradását sok százan látták. A szemtanúk vallomásainak jegyzőkönyve kétséget kizáróan hitelesíti a könnyezés valóságát. A kegykép harmadik és egyben utolsó könnyezése 1905. december 3-án kezdődött, és az év utolsó napjáig tartott, kisebb-nagyobb megszakításokkal. (Forrás: mariapocskegyhely.eu)

Az évek folyamán hagyománnyá vált, hogy szeptemberben Kárpátaljáról zarándokok tömege látogat el a könnyező Szűzanyához. 2024-ben is így volt. De most még messzebből is jöttek. Pajerszka Katalin, aki több évtizede missziós szolgálatot végez Kárpátalján, és a háború kitörése óta fáradhatatlanul segíti a háborús területek

rászorulóit, nem egyedül érkezett Máriapócsra. Kelet-ukrajnai barátait is hozta a pócsi Máriához. Így írt erről: „Harkivból és Sevcsenkivből, Szolyván és Mukácson keresztül értünk Máriapócsra, hogy megköszönjük az Úrnak, hogy egész úton vigyázott ránk és megvédett minket. Köszönjük a sok segítséget, amit kaptunk, a sok embert, akivel találkoztunk! A reggeli kávét, a külföldről érkezett segítséget, és mindazokat, akik imával kísérték bennünket. Nektek köszönhetjük, hogy még ezen a „végtelen” úton is egy nagy család tagjának érezzük magunkat. Béke fejedelme, szentséges Istenünk, Úr Jézus szent Szíve, békéért esdeklünk. Istenünk, add meg nekünk a vágyott békét! Ezekkel a szavakkal imádkoztunk együtt.”

Beregszászból így írnak: „Idén sem maradhatott el a már hagyományosnak titulálható máriapócsi kerékpáros zarándoklat. Minden évben akad jó pár bátor jelentkező, aki az őszi időjárás kellemetlenségei ellenére bejelentkezik az erőt próbáló tekerésre.

A római katolikus templomnál gyülekeztünk reggel, és egy rövid ima után útnak is indultunk a határ irányába. A határátkelés általában egy kis várakozással jár, ami inkább előnyünkre vált, hiszen így egy kis pihenőt tarthattunk. Nagyon kényelmes volt, hogy a Máriapócs felé vezető út során gyakran használhattunk kerékpáros utat, így nem kellett a forgalmas úton haladnunk. A kerékpáros túra megállóhelyei egy-egy kulturális látnivaló, egy-egy templom, múzeum vagy emléktábla volt. Délután öt óra körül értünk Máriapócsra. Találkozhatott a kárpátaljai hívekkel, akik busszal érkeztek. Közösen vettünk részt a szentmisén és az áhítaton. A biciklis zarándoklat egy egész évre megerősíti a hitünket, átélhetjük Isten mindenhatóságát és gondviselését, illetve reményt kapunk a jövőre. Természetesen egyik legfőbb imaszándékunk a háború befejezése volt, hogy Kárpátalja ismét visszanyerje azt a békét, amelyre olyan régóta vágyik mindenki.”

Máriával tekintünk az égre Virrasztás Munkácson

Rózsafüzér imával egybekötött virrasztást szerveztek a munkácsi Szent Márton-székesegyházban október 11-én. A virrasztás jó alkalom arra, hogy a közös imádság által egyesüljünk Jézussal és Máriával Isten még nagyobb dicsőségére; hogy a Szűzanya közbenjárása által kegyelmeket kérjünk, imádkozzunk a békéért és hálát adjunk a kapott ajándékokért.

Az imaalkalom a fájdalmas rózsafüzér titkainak átelméledésével kezdődött. A szentmisét Gerzánics Szerhij püspöki irodaigazgató mutatta be. Szentbeszédében Szerhij atya Jézusnak az Atyával való kapcsolatára hívta fel a figyelmet. „Szünet nélkül beszélgetnek, egymásnak adják a szót. Ezt a kölcsönösséget testesíti meg a Szentlélek, aki olyan, mint egy ragasztó: egységet teremt.”

Az imavirrasztás során a rózsafüzér titkai alapján áttekintették a Szűzanya életét Jézus születésének hírüladásától egészen a Mennybemenetelig. „Ma mindenkit arra biztatok – mondta Szerhij atya –, hogy köszönje meg Máriának, hogy elvezetett bennünket életünknek ehhez az örömteli pillanatához, amikor együtt lehetünk Jézussal. A mai estén ne féljünk attól, hogy az első helyre helyezzük Őt életünkben. Ez a legfontosabb. Tekintsünk ma Máriával az égre, az Égi Királyságra! Kívánom mindenkinek, hogy a mai estén legyen ott a közöttünk megjelenő Égi Hazában!”

A szentmise után Olekszandr Lukácsuk OFM atya előadására került sor. Szűz Mária példája által felvázolta azokat a lépéseket, melyek az életszentségre vezetnek bennünket:

az Istenre figyelés, az imádság, a munka, az áldozatkészség, a türelem, az alázat, a hitben való kitartás és az Isten iránti hűség. Olekszandr atya emlékeztett arra, hogy a nyitott szív a legmegfelelőbb eszköz, amely lehetővé teszi, hogy Isten egész életünk során vezessen bennünket.

A virrasztás első része a dicsőséges rózsafüzér elimádkozásával ért véget. A szünetben a résztvevők megosztották egymással tapasztalataikat és élményeiket. Ezt követően kezdetét vette a szentségimádás és a békéért mondott Irgalmasság rózsafüzére. A csendes ima arra ösztönözte a jelenlévőket, hogy elmélkedjenek a hallottakon.

A szentségimádás az elmélkedések és énekek által lett még bensőségesebbé, erőt és kitartást adott a résztvevőknek. A virrasztás végén Jevhen Fizer, munkácsi káplán szentségi áldásban részesítette a híveket. Az este folyamán lehetőség volt a szentgyónás elvégzésére is.

A békéért imádkozták a rózsafüzért Várkulcsa utcáin

Gyertyás körmenetre és rózsafüzér-áhitatra került sor vasárnap, október 13-án, Várkulcsán, melyen részt vett Lucsok Péter Miklós OP római katolikus megyéspüspök, valamint Luscsák Nilus OFM görögkatolikus püspök.

„Már hagyománnyá vált Várkulcsán, hogy májustól októberig minden hónap 13-án esti szentmisét tartunk a Jó Pásztor templomban, mely ünnepélyes körmenettel ér véget. A falu utcáin, rózsafüzért imádkozva, Szűzanya-szoborral vonulunk végig” – mondta Zsarkovszkij Péter plébános, a Munkácsi egyházmegye általános helynöke. „A 13-át azért választottuk, mert a Fatimai Szűzanya jelenésekhez kapcsolódik: 1917-ben, a portugáliai Fatimában Mária hat hónapon át május 13-tól október 13-ig három gyermeknek jelent meg: Lú-

ciának, Francesconak és Jácintának. Az ő közbenjárásukat kérte az emberiség megtéréséért és bűnbánatáért. A Katolikus Egyház hivatalosan 1930-ban fogadta el a jelenéseket, valamint a megtörtént csodákat és a Szűzanya kinyilatkoztatásait.”

Október 13-án délután különböző felekezethez tartozó jóakarató hívek gyűltek össze a Jó Pásztor templom mellett található Szűzanya kápolnánál, köztük a falu vezetőségének képviselői, papok, szerzetesek, hogy részt vegyenek a békéért felajánlott körmeneten. Zsarkovszkij Péter atya meghívására a görögkatolikus hívek is csatlakoztak.

A virággal díszített Szűzanya-szobrot a II. János Pál pápa lovagrend tagjai vitték, lányok virágszirmokat hintettek eléjük. Az örvendetes rózsafüzérhez fűzött elmélkedést Péter atyától hallhatták a résztvevők. Az öt-

tizedet pedig felváltva mondta a római katolikus egyházközség öt közössége: a gyerekek, a fiatalok, a Szent József közösség, az Imádkozó anyák közössége és a harmadrendi ferencesek. A dicsőséges rózsafüzérhez Vas Iván atya, várkulcsai görögkatolikus lelkész fűzött elmélkedést. A körmenetet a munkácsi rendőrök kísérték.

Egész családok jöttek el, hogy a Szűzanyától Ukrajna békéjét kérjék, valamint azt, hogy a férfiak, az apák, a fiak hazatérhessenek otthonaikba. A körmenet a görögkatolikus templomnál ért véget.

Miklós püspök mindenkinek megköszönte a közös imát, majd ezt mondta: „Csak akkor sikerül kitartanunk, ha beengedjük szívünkbe a Feltámadt Krisztus fényét.” Ezt követően Miklós és Nilus püspökök megáldották a jelenlévőket.

Fotók: Weiss Viktória, mgce.uz.ua

Istennel és egymással megélt családi hétvége

Október 11. és 13. között családi hétvégén vettek részt a munkácsi Szent Márton-plébánia családjai a szinyáki lelkigyakorlatos házban. Az első este ismerkedéssel, filmvetítéssel, majd szentségimádással telt. Szombaton a reggeli után előadásokon vettünk részt, közben a gyerekeknek külön programokat szerveztek. Az előadásokat meghívott vendégek tartották, egy budapesti házaspár és egy egri orvos, akik a fokoláre mozgalom tagjai.

Az első előadáson az októberi életigéről beszélgettünk, mely a „Ha valaki közületek nagy akar lenni, legyen

a szolgátok, és ha valaki közületek első akar lenni, legyen mindenkinek a szolgája” (Mk 10,43-44) evangéliumi szakaszról szólt. A második előadáson Ferenc pápa Amoris Laetitia kezdetű apostoli buzdításából, pontosabban annak 4. fejezetéből olvastunk részleteket. Ennek a fejezetnek a címe: „A Szeretet a házasságbán”.

Ferenc pápa ebben az apostoli buzdításban – melyet nemcsak házaspároknak szán, hanem püspököknek, papoknak, diakónusoknak, megszentelt életet élő személyeknek, keresztény házastársaknak és világi híveknek – a családban megélt szeretetről ír.

Az előadások után finom ebéd várt minket, majd felmentünk a kereszthez, ahol együtt elmádkoztuk az irgalmasság rózsafüzéréért. Utána volt idő sétálni, kirándulni. A délután szentmisével és szentségimádással telt.

Utolsó nap a reggeli után egy rövid összefoglaló után megosztottuk egymással, hogy kire milyen hatással voltak ez előző nap hallottak, majd ebéd után mindenki hazaindult. Köszönjük a szervezőknek a részvételi lehetőséget, a változatos programokat, a gyerekeknek szervezett játékokat, valamint a szinyáki lelkigyakorlatos háznak, hogy ilyen gyönyörű környezetben és finom ételekkel élvezhetjük mindezt.

Labik Csilla

Szentek nyomdokaiban

Egy zarándok személyes élményei

Péter atya megálmódott egy 10 napos olaszországi zarándokutat. Nagyvonalakban annyit tudtunk róla, hogy először Velencébe érkezünk meg, utána 3 napot Rómában töltünk, ahol megtekintjük Róma nevezetességeit. Innen San Giovanni Rotondoba utazunk Pio atyához, onnan a Gargano-hegyre, ahol megjelent Szent Mihály arkangyal. Végül Assisibe, ahol az idén emlékezünk meg Szent Ferenc halálának 800. évfordulójáról.

Mikor rákérdeztem a részletekre az atyától, annyit mondott mosolyogva, hogy sok meglepetésben lesz részünk. Ez így is lett.

Nagy izgalommal vártam a zarándokutat, én még ezeken a szent helyeken nem jártam. De most valahogy a Jóisten úgy rendelte, hogy én is el tudjak menni.

Egy nyár végi estén elindult a mi kis lelkes csapatunk vonattal Csapról Záhonyba. Ott már várt minket két kis busz, mert a határátkelés a mostani helyzetben így egyszerűbb volt. Bepakoltuk csomagjainkat és elindultunk. Irány Olaszország! Az egyik kisbuszban a fiatalság, a másikban az idősebbje. Péter atya pedig, hogy ne felejtsük el az imákról, váltakozva hol a fiatalokkal, hol velünk utazott és imádkozott.

Első állomásunk Velence volt. Dél körül érkezünk meg és buszunkat hátrahagyva irány a lagúnák városa. Minden nyelvtudásunkat összeszedve, isteni gondviselés segítségével napi jegyet vettünk, hogy tudjunk közlekedni a vízibusszal, a kishajóval. Megérkeztünk a Szent Márk térre – ez Velence legismertebb tere, melyet gyakran a világ legszebb terének tartanak. Itt található a Szent Márk-bazilika, a Dózse-palota és a Campanile harangtorony. Ez a tér a város legfontosabb eseményeinek és ünnepeinek helyszíne. Ámulatunk és bámulatunk a téren, és persze sorban álltunk, hogy bejussunk a bazilikába.

A Szent Márk-bazilika Velence legismertebb szimbóluma és egyben a város vallási életének a központja. A bazilika Szent Márk evangélista, Velence

védőszentjének ereklyéit őrzi, akit a város a IX. században választott patronusául. A Szent Márk-bazilika nem csak egy templom, hanem a város erejének és hitvallásának kifejeződése is.

Nagy élmény volt a vízi utcákon való „marsrutkázás”, hajókázás, bámulgatás. Kis csapatunk kezdett összekovácsolódni, figyeltünk egymásra és összetartottunk.

Másnap irány Róma. Róma maga volt a csoda, az „örök város”. Az európai kultúra és történelem legmeghatározóbb központja. A keresztény világ egyik legfontosabb helyszíne. A katolikus egyház szíve.

Első utunk Vatikánvárosba vezetett. Itt emelkedik a kereszténység legnagyobb temploma, a Szent Péter-bazilika. Ezen a szent helyen 64-ben, Néró uralma alatt feszítették keresztire Szent Pétert. Itt temették el és a sírja fölé épült a bazilika.

Számomra a Szent Péter-bazilika belső tere hatalmas méretével lenyűgöző hatást keltett és az isteni jelenlét nagyságát szimbolizálta. A kupola alatti tér alkalmat adott arra, hogy átérezzem az isteni végtelenséget és az emberi kicsinységet, a keresztény hit mélységét és gazdagságát.

A Vatikán szívében található a katolikus hit legjelentősebb szimbóluma,

a Szent Péter tér, mely különleges atmoszférával, nagy lelki jelentőséggel és erővel bír. Az évszázadok során felgyülemlt hit és ima megtölti és transzcendens erejét érezteti. A tér közepén álló obeliszk és a bazilika homlokzata az Isten és az ember közötti kapcsolatot jelképezheti és alkalmat nyújt az isteni jelenlét keresésére.

A Vatikáni múzeumba, nem kevés sorbaállítás után, de bejutottunk! Nehéz szavakba önteni azt a szépséget és pompát, amit ott láttunk. A századok során a különböző pápák által összegyűjtött gazdag és értékes műalkotások kaptak helyet a Vatikáni palotákban.

A Vatikáni képtár ma körülbelül 500 műalkotást tartalmaz, melyek 15 teremben, időrendi sorrendben vannak elhelyezve. Ahogy mentünk végig a termeken, és szemléltük a századok során át alkotó legnagyobb mesterek munkáit, én csak annyit tudtam felfogni belőle, hogy ezeknek az értéke felbecsülhetetlen.

A Sixtus-kápolna az én szememmel nézve leírhatatlan és felfoghatatlan. IV. Sixtus bízta meg a kor néhány festőjét, hogy az Ószövetség és az Újszövetség jeleneteit örökítsék meg a falakon. A Sixtus-kápolnában választják meg az új pápát.

Az Angyalvár már a csend és a nyugalom helye volt. Róma egyik legikonikusabb építménye, ami nemcsak történelmi és művészeti, de spirituális jelentéssel is bír. Ott ülve és kicsit megpihenve azt láttam, hogy a történelem és a vallás ezen a helyen találkozik.

A legenda szerint I. Gergely pápának álmában megjelent Szent Mihály arkangyal és bejelentette a pestis járvány végét. Ennek emlékére került a tetejére Szent Mihály szobra. Ez ma is az épület legfontosabb szimbóluma, az isteni védelem és a mennyei segítség jelképe.

Meglátogattuk Róma másik három nagy bazilikáját is. A Lateráni Szent János-bazilikát, mely a legrégebbi pápai bazilika, ahol a pápák koronázása történt; a Santa Maria Maggiore-bazilikát, mely a legnagyobb Máriának szentelt bazilika Rómában, és ahol a Szent Jászol egyik darabját őrzik; a Falakon kívüli Szent Pál-bazilikát, mely Szent Pál apostol sírja fölé épült.

Rómát elhagyva, utunkat tovább folytattuk San Giovanni Rotondo felé. Megérkeztünk a Gargano-hegységre. Itt jelent meg 1500 évvel ezelőtt Szent Mihály arkangyal többször is egy pásztornak. Szent Mihály kijelentette, hogy a barlang az ő szent helye. Egész Itália legősibb kegyhelye, milliók zarándokhelye. Mi is beléptünk ebbe a szent sziklahasadékba, átjárta lelkünket a hála, és éreztük, hogy ha imádkozunk Szent Mihályhoz, ő védelmez minket.

San Giovanni Rotondóban átértük Szent Pio atya életútját. 1887-ben született és már 15 évesen belépett a kapucinus rendbe, ahol a Pio nevet vette fel. 1918-ban amikor a San Giovanni Rotondo kolostorban szolgált, megjelentek rajta Krisztus sebei, egészen haláláig hordozta őket. Gyakran esett elragadtatásba, miközben szentmisét mutatott be.

Már élete során számos csodás eseményt tulajdonítottak neki, beleértve a gyógyulásokat, a bilokációt (két helyen tudott egy időben lenni) és azt, hogy a szentgyónások alatt belelátott az emberek lelki állapotába. Ötven évig hordozta a stigmákat. II. János Pál pápa 2002-ben avatta szentté.

Szent Pio atya romlatlan teste a bazilikában van eltemetve. Zarándokutunk legfelemelőbb helyszínévé vált Pio atya életere.

Assisi Szent Ferenc (1181-1226) 800 éve az egyik legismertebb katolikus szent, aki az olaszországi Assisiből származott. Ő a ferences rend alapítója, amelyet az alázat, egyszerűség és szegénység jegyében hozott létre. Szent Ferenc, aki gazdag családból származott, fiatal korában egy spirituális élmény hatására elhagyta világi életét és az evangéliumi szegénységet választotta. Kiemelkedik természet iránti szeretete, a legenda szerint beszélgetett az állatokkal. Ferenc az egyik első szent, aki Krisztus sebhelyét hordozta a testén. Egyik legismertebb imája: „Uram tégy engem a te békéd eszközévé”, a mai napig nagy hatással van nem csak a hívőkre.

Az ő tiszteletére épült az Assisi Szent Ferenc-bazilika, ahol a sírhelye is van. Ez a bazilika az UNESCO világörökség része és egy fontos zarándokhely a keresztény világban.

Zarándokutunk különböző állomásain imával, litániával, szentmisével adtunk hálát a Jóistennek és bízunk rá minden kérésünket.

Köszönjük Péter atyának, aki megálmodta és megvalósította ezt a csodálatos, meglepetésekkel teli zarándokutat. Az út közbeni kapcsolódás a tenger habjai között már csak a ráadás volt.

Ezüstmiséét ünnepeltek Huszton

Pappá szentelésének 25. évfordulóját ünnepelte Szulincsák Sándor huszti és bustyaházai plébános, Felső-Tisza-vidéki esperes november 16-án.

Idén nyáron emlékeztek meg 50. születésnapjáról, most ősszel pedig az ezüstmiséjére került sor. Mind a születésnap, mind a pappá szentelésének évfordulója alkalmat nyújtott számára, hogy hálát adjon a Jóistennek a sok kapott kegyelemért, a kitartásért, a hűségért, melyek által jó pásztor lehetett a rá bízott nyájnak.

Az ezüstmisére nagy örömmel érkeztek Sándor atya paptestvérei, rokonai, barátai, ungvári, bustyaházai, técsői, viski és huszti hívek. Az eseményt megtisztelte jelenlétével Majnek Antal, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye nyugalmazott püspöke. Sándor atya szónoknak Peczár-Siegl Péter atyát hívta meg, aki a Bécsi Főegyházmegyből érkezett Kárpátaljára.

Sándor atya köszöntőjében elmondta, hogy a huszti Szent Anna és Joachim-templomot nem csak azért választotta az ezüstmiséje helyszínének, mert 17 éve plébánosa az ottani egyházközségnek, hanem azért is, mert ebben a templomban döntötte el, hogy az orvosi hivatás helyett a papi hivatást választja.

Peczár-Siegl Péter atya szentbeszédében visszaemlékezett a még korábban történt eseményekre. Elmondta, hogy a kis Sándor tíz évesen kopogtatott be hozzá és Jézus Krisztusról szóló könyvet kért tőle. Attól a naptól elkezdtek levelezni egymással. Péter atya az öröm könyveivel a szemében mesélte, hogy egy napon Sándor a levelében azt írta, hogy szemináriumba megy. Élete egyik legboldogabb napja volt, amikor ezeket a sorokat olvasta.

Az evangéliumban arról hallhattak a jelenlévők, hogy Jézus meggyógyította a jerikói vakot, aki eldobta köntösét és Jézus után kiáltott. Péter atya hangsúlyozta, hogy Sán-

dor atya is nem egyszer mondta ki életében ugyanazokat a szavakat: „Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam!” Mint a vak koldusnak, Sándor atyának is sokan mondták, hogy ne menjen Jézus után, de ő mégis követte a Mestert és mindent az Ő kezébe helyezett.

„Áldom és imádkozom a te drága szüleidért, akikől hallottad Jézus nevét! Áldom a testvéredet és családját! Áldom és magasztalom azokat a papokat, akik neked Jézusról szóltak itt Kárpátalján vagy a papi szemináriumban! Mindazokat áldom, akik megnyitották füleidet a halásra!” – mondta szeretettel Péter atya.

A megható szentbeszéd után következett a szentmise áldozati része. A liturgiát a Munkácsi Fiúkórus éneke tette még ünnepélyesebbé, akik a szertartás után egy kis koncerttel is megajándékozták a híveket.

A szentmise végén Tóth István, a huszti egyházközség kurátora köszöntötte a jubilálót, a hívek nevében megköszönte Sándor atyának az éveken át tartó odaadó szolgálatát és azt, hogy nem hagyta kialudni az emberekben a hitet és a reményt, hanem fáradhatatlanul segítette és most is segíti őket a növekedésben. Beszéde után az egyházközség kis hittanosainak meglepetése következett, majd ünnepi vacsorával folytatódott az ünnep.

A Jóisten tartsa meg Sándor atyát egyházmegyénk számára még sok éven át!

Fehér Rita

Árpád-házi Szent Erzsébetre emlékeztek Munkácson

A Munkácsi Karitászt intézménye, amely tavaly ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját, az idén is november 19-én emlékezett meg névadójáról, Árpád-házi Szent Erzsébetről. Az ünnepi szentmise főcelebránsa Pogány István munkácsi plébános volt, a szentbeszédet Hortobágyi Arnold bencés szerzetes mondta.

A délelőtti időpont és a hétköznap ellenére, a munkácsi hívek közül, aki csak tudott, eljött az ünnepre. Szent Erzsébet az egyik legismertebb, nagyon közkedvelt magyar szent, aki sokak szívéhez közel áll. Nem véletlen, hogy számos karitászcsoport, köztük a munkácsi is, őt tekinti tevékenysége példaképének.

A magyar királynő mindössze 24 évet élt, és néhány évvel halála után már szentté avatták. Rövid, Istenért élt élete alatt volt része örömben, boldogságban, nélkülözésben, megaláztatásban, kiteszítottságban, de mindig az Isten iránti szeretetet tette az első helyre, melyet nagy odaadottságban élt meg a felebarát iránti szolgáló szeretetben.

Arnold atya a prédikációban többek között arról beszélt, hogy mindannyian „karitászosok” vagyunk, vagy azzá válunk. Tanító példázatokon keresztül felvázolta a szolgáló szeretet, az adás jellemzőit. Kitért az adni tudásnak olyan jellemzőire, amelyek már a szeretet ma-

gasabb fokát kéri tőlünk: abból adni, amiből nekünk is kevés van; abból adni, amire mi is nagyon vágyunk; olyat adni, amiről tudom, hogy sosem térül meg nekem.

A szentmise végén, a hagyományokhoz híven megáldották a „Szent Erzsébet-kenyereket”, melyeket aztán kiosztottak a híveknek.

Az ünnep rövid liturgiával folytatódott a szegénykórház udvarán, a Szent Erzsébet-szobornál, majd a karitászt dolgozói igényesen előkészített szeretetvendégségre invitálták a jelenlévő munkatársakat, önkénteseket és vendégeket.

Szöveg és fotók: Molnár M. Katalin
Kisfilm: Weiss Viktória

„Isten nagyobb dicsőségére teszem”

Interjú Uszta Violetával, a Munkácsi Szent Márton-székesegyház kántorával, kórusvezetővel és zongoratanárral

A Munkácsi Szent Márton-székesegyház már sok éve egy tehetséges kántort kapott, aki a szentmisét nem csak orgonajátékával, hanem énekével is szebbé teszi, emellett vezeti a plébánia kórusát. Az interjúból megtudhatjuk, mit jelent számára ez a hivatás és mi indítja arra, hogy hétről hétre nagy áhítattal és buzgalommal végezze feladatát.

– Mikortól van jelen a zene az életedben?

– Gyerekkorban két zeneiskolai szakra szerettem volna jelentkezni: zongorára és énekre. Zongorára felvettek, az énekszakra nem. Mivel mindig is zenével szerettem volna foglalkozni, a zeneiskola befejezése után az Ungvári Zeneművészeti Szakközépiskolába jelentkeztem, ahova fel is vettem, szintén zongora szakra.

– Hogyan talált rád a kántori hivatás?

– Mindig is templomba járó voltam. Hétköznapokon és vasárnapokon is jártam szentmisére. Amikor Ungváron tanultam, megkértek, hogy orgonáljak a templomban, és próbáljam ki magam ezen a területen, de visszautasítottam. Tanulmányaim befejezése után visszatértem Munkácsra. Éppen akkor a székesegyházban nem volt kántor. Ezért nagyon kértem, hogy orgonáljak. Ez 2005 őszén történt. Elkezdtem gyakorolni, könyveket olvastam. Előtte sosem tanultam a szentmise részeit játszani. Nem volt egyszerű. Egy-két év alatt nagyon megszerettem. Nemcsak megszerettem, hanem teljes szívemmel azt éreztem, hogy ez a hivatásom. Annyira szívemhez nőtt, hogy nem tud-

tam az életem elképzelni enélkül. Ma is azt érzem, hogy nem tudnám otthagyni az orgonálást.

– Mi az, ami annyira fontos ebben a feladatban, ami életre szóló hivatás rangjára emeli ezt a tevékenységet?

– Amikor nem vettem fel az ének szakra, akkor lemondtam az éneklésről. Azt, hogy most énekelhetek, Isten nagy ajándékának tekintem. És ezt viszonzni szeretném neki. Amivel megajándékozott, azzal Őt szolgálom. Ezt ebben a szolgálatban teljes mértékben meg tudom élni. Minden nap hálát adok ezért a szolgálatért. És közben azt érzem, hogy amit teszek, azt valójában Ő végzi általam. Nem az én érdemem.

– A kórus vezetése is már 2005-ben kezdődött?

– November 11-én lesz 5 éve, hogy vezetem a kórust. Ezt a feladatot is már többször javasolták nekem. Általában vagy időm, vagy erőm nem volt hozzá. Most már szépen működik. Nem éneklünk minden vasárnap, mert ahhoz nem lenne elég a heti egy próba, de már egész nagy repertoárral rendelkezünk. Nem régiben Antalócon énekelhettünk a templombúcsún, október 20-án pedig Szerednyére hívtak meg.

– Hány tagból áll a kórus?

– Körülbelül 15-18. Olyan tagokból áll, akiknek nagyon fontos az éneklés. Minden próbán ott vannak. Pedig többen vannak, akiknek semmilyen zenei képesítésük nincs. Hallás alapján tanulják meg a dallamot. Jó látni, hogy ennyire fontos számukra a kórus.

– A zeneiskolában zongorázni tanítod a gyerekeket. Ez is ugyanannyira fontos hivatás?

– Négy saját tanítványom van, de sokszor kísérek zongorán más hangszereken játszó vagy éneklő gyerekeket is. Nagyon szeretek gyerekekkel foglalkozni. Viszont néha sokkal több időt kell ráfordítani erre a munkára, mint az egyházközségi feladataimra. Az orgonálásban már sok éves tapasztalatom van, már nem izgulok. A gyerekekkel más a helyzet. Mindig figyelni kell rájuk, különösen a ki-

sebbe. Fel kell kelteni az érdeklődésüket. De jól érzem magam zongoratanárként is.

– **Hogyan jött az életébe a dalszerzés?**

– Azt nem tudom elmondani, hogyan jött és honnan jön az ihlet. Ha például megkérnek, hogy most írjak egy dalt, akkor nekem nem sikerülne. A Szentlélekkel együtt írjuk. Egyszerűen megjelenik a fejemben.

– **A szöveget és a dallamot is te írod?**

– Általában igen. Mégpedig egyidőben írom mindkettőt. Van egy barátnőm Kijeben, Lilija Kucser. Ő egy költőnő, aki gyönyörű verseket ír. Úgy ismerkedtünk meg, hogy küldött nekem egy verset Szent Antalról és megkért, hogy írjak hozzá dallamot. Ennek eredménye a már sok egyházközségben ismert Szent Antal-dal. Azóta lett néhány közös dalunk is. A többi dalomhoz én írtam a szöveget.

– **Hol lehet meghallgatni a dalaidat?**

– A Veritas oldalán a videóban, valamint a Facebook-oldalomon, a Youtube-on.

– **Te adod elő?**

– Igen, én éneklek.

– **Fellépésed még nem volt?**

– Fellépésem nem volt, de a szentmiséken gyakran éneklek, hiszen mindegyik dalom vallásos témájú.

– **Hogyan találsz időt ennyi feladat elvégzésére?**

– Jó kérdés. Akarom, hogy legyen rá időm. Sok olyan napom van, amikor reggeltől estig nem vagyok otthon. Elmegyek szentmisére, majd zeneiskolába, néha kóruspróba, szentségimádás... Mindez elég sok időt vesz igénybe. De szeretem. Öröömöm telik benne.

– **November végén ünnepeljük Szent Cecíliát. Fontos, hogy a zenének is legyen védőszentje?**

– Igen, mi is minden hétfőn a kóruspróbán imádkozunk közbenjárásáért. Egyébként annyit lehet tudni róla, hogy az ókeresztények egyik legelső vértanúja. A III. század elején született és már kiskorától kezdve elmondhatatlan szépségéről volt híres. Szülei Valeriánnak, a római po-

gánynak ígérték őt feleségül. Viszont Cecília szüzességi fogadalmat tett Krisztusért. Döntését a házasságkötés előtti napon árulta el jegyesének. Erre Valerián azt mondta, hogy szeretné látni az angyalt, aki őrzi Cecília tisztaságát. A lány ezt válaszolta: „Amíg nem keresztelkedsz meg, nem láthatod az angyalt.” Valerián megkeresztelkedett és amikor hazatért, meglátta Cecíliát, amint imádkozott, mellette pedig egy ragyogó angyal alak volt látható. Két liliomból és rózsából font koszrút tartott a kezében. Egyiket a fiú, másikat a lány fejére helyezte. Ezt mondta: „Íme, a tisztaság koszorúja, őrizzétek meg épségben, mert Istentől való.” Nem sokára elkezdődött a keresztényüldözés. Valeriánt megölték, Cecília pedig segítette a szegényeket és a rászorulókat. Amikor a prefektus tudomást szerzett a tevékenységéről, letartóztatta őt. Megparancsolta neki, hogy tagadja meg Krisztust. Mivel a lány nem tagadta meg, megkínózták, három nap múlva belehalt szenvedéseibe. Szent Cecília testét 824-ben épségben találták meg a katakombákban. Általában pálmafaággal, a vértanúság jelképével ábrázolják. Ő a zenészek, az orgonisták, az énekesek védőszentje.

– **Hogyan kapcsolódik egymáshoz a zene és az Isten?**

– A zenei tehetséggel megáldott emberek is Istentől kapják a talentumukat, az adottságukat. Amikor énekelek a templomban vagy dalt szerzek, azt mindig Isten nagyobb dicsőségére teszem. Ha műveim által akár a legcsekélyebb módon is hozzájárulhatok ahhoz, hogy egy embert megérintsen a Szentlélek, az nagyon fontos számomra.

Aztán összehasonlíthatunk egy ének nélküli szentmisét és egy énekekkel teli szentmisét. Teljesen más a kettő. A zene szebbé teszi, felemeli a liturgiát. Könnyebben érinti meg a Szentlélek az ember lelkét.

– **Mi a kedvenc műfajod, milyen zenét hallgatsz szívesen?**

– Többnyire lassú dalokat írok. Sok vallásos együttest hallgatok. De amúgy nagyon szeretem a csendet. Viszont, ha csendben vagyok, a fejemben mindig szól egy dal.

Fehér Rita

*Egy reggel békés és szabad országban ébredek,
ahol az utcán anyjához szalad a gyermek.
Egy reggel rájövök,
hogy nincs szükségem sok mindenre,
Elég, ha egy békés égbolt ragyog felettem.*

*Istenem, hallgasd meg imámat,
állítsd meg a szörnyű háborút!
Uram, vigyázz az ott lévőkre,
kezeddél védjed őket!*

*Szeretteinket Te vezérelj haza,
Halottjainkat pedig Mennországod fogadja.*

Részlet Violetta egyik dalából

Szent Cecília

Szentünk a legnépszerűbb tizennégy segítőszent egyike. Életrajzi adatai ismeretlenek, de annyi bizonyosan tudott róla, hogy a III. század elején született Rómában, előkelő gazdag patriciusi családban. Már kisgyermekként megismerkedett a kereszténységgel, és tudatosan kerülte a pogány világot. Vértanú halála Alexander Severus (222-235) római császár alatt következett be. Illetve – mivel a császárnak háborús okok miatt keletre kellett távoznia – a gazdátlaná vált Rómában a korrump Turcius Almachius prefektus lett a tejhatalmú úr, aki azonnal szemet vetett több gazdag fiatal római vagyona. Köztük egy fiatal és előkelő testvérpárra is, akik Cecília kedvéért keresztények lettek.

Az irodalmi szövegek fiatal leányként mutatják be Cecíliát, akiben a nemesi származás, a testi szépség és az erények ékessége szokatlan harmóniában találkozott. Cecília szüzességet fogadott, Jézussal jegyezte el magát. Az egyházban előénekes és előimádkozó volt, miközben keményen sanyargatta a testét, arannyal átszőtt ruhája alatt durva szőrből készült ciliciumot hordott.

Szülei – a hagyományok szerint a lány megkérdezése nélkül – családi érdekből eljegyezték egy pogány fiatalemberrel, Valerianus-szal. Cecília megadóan, családja rangjához illően készült a házasságra, remélve, hogy a fiatal férj megértően fogadja Krisztus iránti elkötelezett szerelmét.

A legenda szerint a menyegző napján Cecília szíve a lakodalmi muzsika közepette is csak az Úrnak énekelt. Amikor pedig kettesben maradt férjével, feltárta előtte titkát, hozzátéve, hogy egy angyal őrzi féltékenyen a szerelmét és teste szüzi tisztaságát, amiről maga is meggyőződhet, ha megkeresztelkedik. Valerianus kíváncsi volt Cecília „titokzatos jegyesére”, és vállalta a keresztiséget.

A Via Appián koldusok vártak rá, és elvezették a keresztényüldözés miatt rejtőzködő I. Orbán pápához. Az ősz aggastyán megkeresztelte és fehér ruhában küldte vissza Cecíliához. Hazatérve Valerianus meglátta felesége őrző angyalát, aki liliomból és rózsából – a szüzesség és a vértanúság jeleként – font koszorút helyezett mindkettőjük fejére. A csoda hatására Valerianus öccse, Tiburtius is megkeresztelkedett.

A megtérésüket követően mindkét testvér számára a keresztút következett. Mivel nagy buzgalommal adták meg a végtisztességet a mártírhalált halt keresztény hittestvéreiknek, Almachius prefektus tömlöcbe vetette a fivéreket is. Közölte velük: ha áldoznak a pogány isteneknek, szabadon engedi őket. Ezt mindketten megtagadták, így a két erős hitű testvért Róma közelében lefejezték. Velük együtt egy Maximus nevű katonatisztet is, aki megszánva a fivéreket késleltette a kivégzést másnapig. Házába vitte őket, majd reggelre, az odaérkező Cecília bátorítására, és a fiatalok lelki ereje láttán Maximus megtért és családjával együtt megkeresztelkedett. Maximus, Valerianus és Tiburtius együtt haltak vértanúhalált.

Mindháromukat Cecília temette el. Almachius prefektus így őt is bíróság elé idézte. A per folyamán szentünk olyan bátorságot tanúsított, és olyan meggyőződéssel védte a hitét, hogy a hallgatóságból százan megtértek,

sőt igaz útra tértek azok is, akik hite elhagyására akarták rávenni. Almachius prefektus azonban ellenállt. Annyit engedélyezett, hogy Cecíliát ne azonnal, hanem három nap múlva végezzék ki. A fiatal szent ez idő alatt házáat az egyháznak ajándékozta. Kivégzése előtt megtérítette az őt kísérő katonákat és tisztjüket.

A prefektus rendelkezése szerint a leányt saját házában kellett megölni, túlfűtött fürdőjében. A tervet azonban mégsem tudták végrehajtani: a kemencét hétszer is befűtötték, a tűz kialudt, a víz nem forrt fel. Végül kard általi halálra ítélték. A hóhér azonban hiába mért három kardcsapást a szent nyakára, nem tudta lefejezni, csak megsebesítve hagyta ott. A súlyosan sérült Cecília végül barátai karjai közt halt meg, hogy még utolsó perceiben is lelket nyerjen meg a hitnek. Mindez 230 körül történt.

Szent Cecília tiszteletére Rómában már a IV. században bazilikát építettek. A legenda szerint a szüz látomásban maga mutatta meg a pápának, hol van a sírja. A pápa ezután 321-ben vitette át holttestét a templomba. 1559-ben felnyitották sírját, és testét teljesen épen találták, abban a helyzetben, ahogyan Stefano Maderno híres szobra ábrázolja.

A középkor vége felé Cecília belépett a Tizennégy Segítő Szent csoportjába. Egy ártatlan fordítási hiba következtében – mely szerint az esküvőjén ő maga játszott az orgonán – lett az egyházi zene védőszentje. Ezzel együtt a zenészeké, lantkészítőké, költőké, énekeseké is. A művészek a XIV. század óta hangszerekkel, leginkább orgonával ábrázolják Szent Cecíliát. Liszt Ferenc oratóriumot szerzett a tiszteletére. Ünnepe már 545-ben november 22-én ülték Rómában.

Riskó Marianna

IMA SZENT CECÍLIA KÖZBENJÁRÁSÁÉRT

Urunk, Jézus Krisztus! Te oly nagy szeretetet adtál Cecília szívébe, hogy önként meghozott minden áldozatot, és készséggel vállalta a vértanúhalált. Kérünk, az ő közbenjárására növeld szeretetünket, hogy önkéntes áldozatvállalásunk kedves legyen Előtted, és megadja nekünk az örök életet. Aki élsz és uralkodsz mindörökkön örökké. Amen.

Kozma Imre atya emlékére

Kozma Imre atya október 17-én hunyt el. Az ő nevéhez fűződik a Magyar Máltai Szeretetszolgálat megalapítása. Emellett a Máltai Lovagrend káplánja, a Betegápoló Irgalmasrend korábbi magyarországi vezetője is volt.

Makuk Jánossal, a Beregszászi Máltai Szeretetszolgálat vezetőjével beszélgettünk arról, hogy milyen emlékei fűződnek Imre atyához és milyennek látta őt a találkozásai alkalmával.

– Nagyon megdöbbenett a hír. Tudtuk, hogy beteg volt, de valahogy eszünkbe sem jutott, hogy nem gyógyul fel – meséli János.

Elmondása szerint Imre atyának szívproblémája volt, de a legjobb kezekben volt. Senki sem számított arra, hogy meg fog halni.

En már lassan harminc éve ismertem. Amikor 1995-ben megalakult Beregszászban a Máltai Szeretetszolgálat, azonnal ellátogatott hozzánk. Azt követően gyakran jött vidékünkre, sokszor meglepetésszerűen. Szeretett itt lenni. Az első rendezvény, amelyre meghívtuk, szerveztünk első éves születésnapja volt. Végignézett a csapaton és azt mondta: „Látom, hogy elkaptatok egy betegséget, a máltai vírus megfertőzött mindenkit”. Hát azóta is meg vagyunk fertőzve és ez a „vírus” tovább terjedt, megfertőzve a családtagokat és az ifjúságot is – mondta nevetve János.

Makuk János szeretettel emlékszik vissza arra, amikor az árvíz idején Imre atya fáradtságot nem ismerve este 7-kor is kiment a töltésre, hogy saját szemével lássa, mi a helyzet. Sokszor személyesen akart segíteni. Gyakran elkísérte a szállítmányokat, ő maga részt vett az adományok szétosztásában.

Tulajdonságait sorolva, a Máltai Szeretetszolgálat vezetője elmondta, hogy Imre atya nagyon közvetlen, közösségi, mozgékony, érdeklődő ember volt.

Nem olyan régen Budapesten találkoztam vele. Összefutottunk a folyósón. Rögtön érdeklődött, hogy vagyunk, tudta, mi van a családdal. Jól esett az érdeklődése.

Mint lelki emberre, papra is szívesen emlékeznek vissza rá Beregszászban. János elmondta, hogy Imre atya utoljára tíz évvel ezelőtt mutatott be szentmisét a helyi római katolikus templomban, amikor a Beregszászi Máltai Szeretetszolgálat fennállásának 20. évfordulóját ünnepelte. Az ünnepség keretében ő maga tartotta a hálaadó szentmisét.

Nagyon szép, megható szentmiséket tartott. Sokan emlékeznek rá, többen beszélgettek vele és mesélték, hogy milyen kedves volt velük. Mindenkihez volt egy jó szava – tette hozzá János.

A háború kitörésekor, amikor az egész világ figyelme Ukrajnára irányult, Imre atya sem maradt tétlen. Rögtön eljött, ellátogatott Kárpátaljára. Gykezett reális képet kapni arról, hogy mi az, amiben segíteni kell. Emellett természetesen a helyiek véleményét is kikérte azzal kapcsolatban, hogy mire lenne leginkább szükség.

Fehér Rita

Az orosz-ukrán háború kitörése után alig két hónappal Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke személyesen látogatott el Kárpátaljára, hogy a helyszínen tájékozódjon, mire is van leginkább szükség, és megismerje az adományok célba juttatásának módját.

A látogatás apropóján megkérdezték Imre atyától, hogy milyen céllal érkezett Kárpátaljára. „Egyszerűen azért, mert az élet útját járja az ember, és ha az élet útját járja, akkor elsősorban oda kell menni, ahol baj van. Így az élet érkezik oda a másik emberhez. Azért vagyok itt, mert ma az orosz-ukrán háború miatt kialakult helyzetnek Kárpátalja az egyik legfontosabb helyszíne. (...) Nagy teher hárul az itt élő emberekre, hisz nekik kell gondoskodni a menekültekről, fedelet biztosítani és asztalt teríteni számukra. S az is igen fontos, hogy meg tudjuk őket ajándékozni a befogadó szeretetünkkel. A mi nagy ajándékunk, hogy szívünkben hordozhatjuk a másik ember gondját és baját.” – válaszolta többek között az atya.

Arra a kérdésre, hogy mit mondana bátorításul az önkénteseknek, Imre atya így felelt: „Mindenki gondoljon arra, hogy az élet ajándék, s az élet nem magánvagyon, az nem a miénk, csak egy időre kaptuk a Jóistentől, azt tovább kell ajándékoznunk. Ennek a legegyszerűbb módja, hogy észrevesszük egymást, s legfőképpen észrevesszük azokat, akiket Jézus Krisztus a figyelmünkbe ajánlott: a legkisebbeket, a legszegényebbeket, a legkiszolgáltatottabbakat, a legbetegbebeket. Aki élni akar, és Isten előtti boldog életet akar élni, az vegye észre ezeket az embereket, és ossza meg velük az életét. Hogyha ez sikerül, akkor boldog ember lesz, mert boldog csak az lehet, aki mással jól tesz.”

Arra a kérdésre, hogy mit üzen Kárpátalja magyarságának, nemes keresztény egyszerűséggel ezeket a szavakat mondta: „Amit általam is üzent a magyar népnek XVI. Benedek pápa: vigyázzanak Szent István örökségére, aki Isten előtt vállalt felelősséget az ő népéért. Önök Isten előtt vállaljanak felelősséget az itt élőkért. Akkor Isten előtt is rendben lesznek a dolgok.”

(Részlet a vele készített interjúból; forrás: karpatalja.ma)

„Fiataljaink neveléséért, egészséges és vallásos fejlődéséért”

Interjú Popovics Pállal,
a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség elnökével

Krisztusi korba lépett a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség. A harminchárom év elérése mindenképp a megfelelő érettséget, tapasztalatot, kitartást, meg nem szünő lelkesedést tükrözi, hiszen megélt egy születést, dackort, gyerekkort, kamaszkort, fiatalkort és aztán végre a felnőtté válást. Popovics Pált, a szövetség elnökét kérdeztük az elmúlt évekről, jövőbeni tervekről és sok minden másról.

– Mit lehet tudni általánosságban a cserkészetről?

– A cserkészmozgalom 1907-ben indult Angliából, mint a reformpedagógia egyik ága, melynek Lord Baden-Powell volt az elindítója. A mozgalom futótűzként terjedt el először Angliában, majd Európában és a többi kontinensen is. Mára már közel 40 millió cserkész van a világon. Olyan mozgalom, ami a fiatalokról és a fiataloknak szól.

– Itt Kárpátalján mi kedvezett annak 33 évvel ezelőtt, hogy sok év után ismét beinduljon a cserkészet?

– Magyarországon az 1910-es évek elején indult útjára a mozgalom és nagyon nagy sikere volt. A trianoni tragédia lelassította az egész magyar cserkészet ütemes fejlődését. Az elszakított területeken, így nálunk is egy kis időre megtorpant, majd ismét elkezdte bontogatni szárnyait az utódállamok kötelékében, az 1938-as visszacsatolás után pedig megújult erővel fejlődtek és alakultak meg a csapatok. Az 1940-es években a kommunista hatalomátvétel után Magyarországon és az elcsatolt területeken betiltották a mozgalmat.

Viszont a nyugati emigrációban (az amerikai kontinensen, Nyugat-Európában és Ausztráliában) a magyar cserkészet tovább élt és fejlődött. Nekik (a Külföldi Magyar Cserkészszövetségnek) és a politikai enyhülésnek is köszönhetően 1989-ben Magyarországon majd a rákövetkező években az elszakított területeken ismét beindult a cserkészmunka, megalakultak a külhoni magyar cserkészszövetségek. Az ő anyagi és szakmai támogatásával szervezték meg a vezetőképző tábort nyugaton és Magyarországon. Kárpátalján elsősorban papjaink által megszólított és ajánlott tíz fiatal jutott el 1991-ben Gödöllőre, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség által szervezett vezetőképző táborba, ahol az egész Kárpát-medencéből több mint ötvenen voltunk jelöltek. Cserkésztszti fogadalmatételünk után heten el is kezdtük ősztől a munkát. Hét településen fiú- és lányörsöket szerveztünk. A felkészítő foglalkozások után az újoncpróba sikeres teljesítését követően cserkészeink fogadalmat tehettek, és az első év után, 1992 nyarán több mint száz fiatal részvételével már

meg is szervezhettük az első cserkésztáborunkat Huszton, a Tisza partján.

– Melyik volt ez a hét település?

– Beregszász, Csongor, Huszt, Munkács, Nagyszőlős, Ungvár és Técső. A következő években más települések is csatlakoztak: Barkaszó, Bene, Csap, Tiszaújlak, Aknaszlatina, Visk stb.

– Milyen volt a kezdet, mi jellemezte?

– Ez egy szép romantikus időszak volt. Éppen szétesett a szovjet birodalom, akkor kezdtek az egyházak is újjáéledni. A cserkészet, a katolikus és református egyházak fiataljai között nagy átfedés volt. Aki hittanos volt, az cserkész is volt, és fordítva. A cserkészet nagyon szoros kapcsolatban volt és van az egyházakkal. Egymást segítjük. Ha hittantáborokhoz kellett felszerelés vagy szervező, akkor abban mi segítünk. Ha nekünk kellett valamilyen étkeztetési, szállítási vagy anyagi segítség, akkor gyakran az egyházak segítettek ki bennünket. Kéz a kézben tesszük a magunk módján a fiataljaink neveléséért, egészséges és vallásos fejlődéséért.

Ugyanaz a célunk, csak különböző módszereket használunk ahhoz, hogy a fiatalok megtalálják a Jóistenhez vezető utat. A cserkészetet az önkéntesség, a kisközösségi foglalkozások, a játszva tanulás jellemzi, az élménymódszertan az alapja. Megvannak az alappillérei és a törvényei. A

cserkészek fogadalma és törvénye is tartalmazza, hogy kötelességünk Isten szolgálata. A cserkészletben mindig jelen volt a vallásosság. Táborainkban a napot imával kezdjük és zárjuk, papjaink eljönnek szentmisét, Istentisztelet tartani.

– A tíz fiatal, te is közöttük, kinek a biztatására végezte el az vezetőképzőt? Hiszen nem nagyon ismertétek a cserkészletet...

– Meg lettünk szólítva. Olyan fiatalokat kerestek, akikre aktivitásuk vagy szervezőképességük, esetleg tanári munkájuk miatt felfigyeltek, és úgy gondolták, hogy az ifjúság nevelésére alkalmasak. Nem volt sok ismeretünk a cserkészletéről. Szüleimtől, főleg édesanyámtól hallottam sok jót, illetve az elérhető irodalomban olvastam a mozgalomról. Persze voltak fenntartásaim. Épp akkor dobtuk le magunkról az uniformizált, ránk kényszerített pionír és komszomol mozgalmakat, ezért kicsit óvatosak voltunk az egyenruhásokkal kapcsolatban, de az ismeretlen kihívás izgalmaival vártuk a tábort. Viszont ott két hét alatt nagyot fordult velünk a világ. A táborban legendás kiképzőink voltak (többek között Bodnár Gábor, Némethy György, Sz. Lukács János), akik nagy hatással voltak ránk. Úgy tudták a mozgalomnak az alapjait, szellemiségét és értékeit átadni, hogy a tábor befejeztével egyikünk számára sem volt kérdés, hogy a cserkészletet nekünk kötelességünk odahaza csinálni.

– Hogyan kezdtétek el a munkát?

– Olyan korú fiatalokat kerestünk és szólítottunk meg, akikben láttunk vezetői képességeket is, hogy majd el tudjuk küldeni őket örsvezető-képzőbe. Sokan közülük a következő évben már a maguk örseit szervezték, vezették. 1991. december 15-én, Munkácson megalakítottunk a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetséget. A következő években újabb felnőtt vezetők jutottak el vezetőképzőkbe. Sorra alakultak csapataink. Heten kezdtük, majd néhány év múlva már közel ötszáz fős szervezetet vezettünk.

– Mit mondtál a fiatalnak? Hogyan hívtad meg őket?

– Akkorra már megszűntek a kommunista mozgalmak, még nem szerveződtek újak. Az egyházak részéről is csak az első hittanos csoportok alakultak. A fiataloknak hiányzott a közösség, az egészséges közegben közösen megélt élmény, a játékok, a vidámság, az igényes társasági lét. Úgy szólítottuk meg a fiatalokat, ahogyan bennünket is megszólítottak. Elmondtuk, hogy a cserkészlet lényege az összetartó közösség, a kaland, a természet szeretete, az egészséges életmód, az Isten felé vezető útnak a keresése, magyar hagyományaink ápolása, a játék, a jóértelemben vett szórakozás. Szinte mind jöttek.

– Milyenek értékeled az elmúlt harminchárom évet?

– Egy sikertörténetnek. Megalakulásunk óta folyamatosan működünk, önkéntes alapon közel húsz kárpátaljai magyar közösségben szerveztünk, vezettünk cserkészközösségeket, csapatokat, örsöket, sokezer fiatal gyerekkorát tehettük szebbé, tartalmasabbá, értékesebbé, többszáz vezetőt neveltünk ki, a kárpátaljai magyar közösség és az öszmagyar cserkészlet nagy családjának szerves része lettünk. Persze, nem csak sikerek és örömök övezték ezt az utat,

de mindig tudtunk okulni a hibákból, felállni a kudarcokból. Krisztusi korba léptünk és szeretnénk a negyvenedik, ötvenedik évfordulót is örömmel, meglelégedéssel megélni.

Hullámzó volt az elmúlt harminchárom év. Főleg az első évtizedben egy gyorsan felívelő időszakunk volt. Azután jött egy megtorpanás, vezetőink egy része elköltözött Kárpátaljáról, megszűnt néhány csapatunk csökkent a létszámunk. Egy idő múlva viszont sikerült megújulnunk, újabb vezetőkkel gazdagodtunk, több csapatunkat újra élesztettük, cserkészeink száma is megnőtt. Munkánk elismeréseként az utóbbi tíz évben díjat is kaptunk: a Fiatalok a polgári Magyarorszáért Díjat, a Kallós Zoltán a külhoni magyarságért díjat és legutóbb a Magyar Fiatalokért díjat.

A 2014-ben, majd a 2022-ben kirobbant háború nagyon érezte hatását, sokan kivándoroltak, kicsit óvatosabban szervezzük programjainkat, de Istennek hála él a mozgalom. Vagyunk, működünk, minden évben vannak újoncaink, vezetőjelöltjeink, táboraink, szóval tesszük a dolgunkat.

– Jelenleg hány helyen működik cserkészcsapat?

– Ahol jelenleg van aktív csapatélet, vannak örsi foglalkozások, az most hat település. Reméljük, hogy mielőbb véget ér a háború, és vezetőink közül többen visszatérnek, újabb felnőttek ismerkednek meg a mozgalommal és kapcsolódnak be a cserkészletbe, szerveznek közösségekben cserkész örsöket, csapatokat, hiszen az elmúlt évtizedek is bizonyítják, hogy a magyar cserkészletnek Kárpátalján van létjogosultsága.

– Élethivatásként éled meg a cserkészletet?

– Minden olyan elfoglaltság, melynek a fiatalok nevelése a célja, az nem egy szakma, hanem hivatás. Hivatásként tekintek a papi, a tanári tevékenységre, az edzők munkájára, ha ott a gyerek nevelése a szempont. A cserkészlet is az. Tanárként talán könnyebb cserkészlettel foglalkozni. Nagyjából ugyanabban a közösségben dolgozom, ahonnan a cserkészeim is jönnek. De el tudjuk választani a munkát a hivatástól, hiszen más-más módszereket használunk. A már korábban említett vezetőképző bennem olyan nyomokat hagyott, ami nem kérdőjelezi meg azt, hogy ez az, amivel foglalkozni kell. Nagyon ránk talált ez a mozgalom. Sokunknak életünk részévé vált. Mindegyik gyermekem, a feleségem is cserkészvezető. Testvéreim, az ő gyermekeik, a barátaim nagy része mind cserkész. Olyan, mint egy nagy család.

– Mik a tervei a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetségnek a jövőre nézve?

– Fontosnak tartjuk, hogy ez a mozgalom éljen. Célunk, hogy minden kárpátaljai település magyar közössége találkozzon, ismerje meg a cserkészletet. Tudjuk, látjuk, hogy ahol van cserkészlet, annak a közösségnek a javát szolgálja. Szeretnénk, ha minél több olyan településről, ahol magyar közösség él, kerüljenek ki elkötelezett, érdeklődő, fiatalok nevelésével foglalkozni akaró és tudó felnőttek, akik számára be tudjuk mutatni a cserkészletet és képzéseket keretében felkészíthetjük őket a cserkészvezetői feladatra is, hogy rajtuk keresztül még több kárpátaljai magyar fiatal bekapcsolódhasson a mozgalomba.

Fehér Rita

Pillanatképek

Élet a Munkácsi Szent István Líceumban

TANÉVKEZDŐ LELKIGYAKORLAT SZINYÁKON

A 10. és 11. osztályos diákok számára október 3. és 5. között a szinyáki lelkigyakorlatos házban Új élet Krisztusban kurzust szerveztek, amelyet a Szent András Evangelizációs Iskola kárpátaljai csapata vezetett. A program elsősorban azoknak szólt, akik szeretnék elmélyíteni hitüket, vagy újra felfedezni az Istennel való kapcsolatukat. Diákok és pedagógusok közösen vettek részt a kurzuson, melynek középpontjában a Krisztus által megújuló élet állt: a résztvevők arra kaptak lehetőséget, hogy felismerjék Isten szeretetének személyes jelenlétét életükben, és felfedezzék azt a tervet, amelyet Isten számukra tartogat.

A kurzus során előadások, imádságok, szentírásolvasások, énekek és közösségi gyakorlatok segítségével a résztvevők átérezhették, mit jelent Krisztus követőjének lenni. Gyakran volt szó olyan alapvető keresztény témákról, mint a bűnbánat, a megváltás, a hit megélése a mindennapokban, valamint az Istennel való kapcsolat megerősítése és mélyítése. A kurzus célja, hogy a résztvevők új szemlélettel, hitükben megerősödvé térjenek haza.

TANÁROK TANÉVKEZDŐ ALKALMA VIHAROSON

Lelkigyakorlattal kezdték meg a tanévet a Munkácsi Szent István Líceum pedagógusai. A festői szépségű Vihároson, a Vad völgy panzió adott otthont az eseménynek, amely során a tanári kar tagjai lelki feltöltődésben részesültek, és közös értékek mentén készültek fel az új tanévre. A líceum lelkészigazgatója, Hortobágyi Arnold atya a

Regula című filmmel nyitotta meg az alkalmat, amely betekintést nyújtott egy amerikai bencés iskola mindennapjaiba és annak keresztény szellemiségébe.

A napsütéses őszi időt kihasználva a pedagógusok tartalmas kiránduláson is részt vettek, amelyet közös zsolozsma kísért, frissítve és elmélyítve a résztvevők lelkeségét. A program részeként csoportmunkára is sor került: a pedagógusok közösen próbálták választ találni arra, milyen is az ideális iskola, és hogyan valósítható meg a mindennapokban. A beszélgetések és közös elmélkedések során olyan célokat és elveket fogalmaztak meg, amelyek segítik az intézményt a gyermekek szellemi és lelki fejlődésének támogatásában.

SZENT IMRE-NAP

A kollégiumunk névadójára, Szent Imre hercegre emlékeztünk a diákmisszió. A szentmisét iskolalelkészünk, Hortobágyi Arnold atya felkérésére Szulincák Sándor felső-Tisza-vidéki esperes atya mutatta be. Az ünnepi alkalmon részt vett Pogány István plébános atya is.

A mise ünnepélyes bevonulással kezdődött: a menetet egy, a líceumi diákok által munkaórán készített Szent Imre-festmény vezette, mellette pedig helyet kapott a líceum zászlaja is. A szentmise előtt Szent Imre tiszteletére litániát imádkoztunk, amely különleges légkört teremtett az emlékezéshez.

Sándor atya prédikációja szép tanítást adott át a jelenlévőknek: hangsúlyozta Szent Imre lelki és testi tisztaságának jelentőségét, amely példaként állhat nemcsak a fiatalok, hanem a felnőttek előtt is. A mise során könyörgéseket mondtak a kollégium munkatársaiért és diákjaiért, Szent Imre közbenjárását kérve mindannyiunkért. Az ünnepi szentmisét követően a Szent Imre-kollégiumban közös vacsorával zártuk a megemlékezést.

SZERDAI LICIS MISÉK

A Munkácsi Szent István Líceum a munkácsi katolikus egyházmegye egyetlen katolikus líceuma. Az intézmény felekezettől függetlenül fogadja a diákokat, biztosítva számukra a vallási és szellemi fejlődés lehetőségét egy keresztény alapú nevelés keretében. Az iskolánk küldetése, hogy ne csupán a tudás átadásával, hanem keresztény értékek közvetítésével is támogassa a diákokat abban, hogy felelősségteljes, erkölcsileg és szellemileg érett személyekké váljanak.

A vallásos nevelés az iskolai élet szerves része. Diákjaink minden héten részt vesznek a Szent Márton-székesegyházban tartott diákmissén, ahol az iskola közössége – diákok és pedagógusok – együtt imádkozik és közösen vesz részt a szertartáson. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak arra, hogy a tanulók elmélyüljenek a hitben, és megismerkedjenek a keresztény liturgia hagyományaival. A miséken nemcsak imádkoznak, hanem aktívan részt is vesznek a szertartások lebonyolításában: felolvasnak, gitároznak, énekelnek, így erősítve a közösség összetartozását és a szellemi fejlődést.

MÁRIA-SZOBOR MEGÁLDÁSA AZ UDVARBAN

A Munkácsi Szent István Líceum évek óta részt vesz az „Egymillió gyerek imádkozza a rózsafüzért” nemzetközi kezdeményezésben, amelynek célja, hogy a világ számos pontján egy időben imádkozzanak a gyerekek a világ békéjéért. Az idei év különösen emlékezetes marad az

iskola számára, hiszen a közös ima mellett ünnepélyes eseményre is sor került: Mária, a Béke Királynője szobor megáldására.

A szobor állítását líceumunk igazgatója, Mihalovics Attila kezdeményezte, aki a Medjugorjéből származó szobrot kifejezetten azért állíttatta, hogy emlékeztessen minket a béke szükségességére és a Szűzanya közbenjárásának erejére. A szobor a líceum udvarán kapott helyet, ahol minden diák és tanár számára elérhetővé vált, hogy megálljon előtte egy rövid imára, elmélkedésre.

Az ünnepélyes eseményt Hortobágyi Arnold atya, a líceum lelkésze szervezte és vezette. A megáldási szertartáson a diákok és a pedagógusok egyaránt jelen voltak, hogy együtt fejezzék ki tiszteletüket a Béke Királynője előtt, és hálójukat az új tanévért. Az atya beszédében kiemelte a béke iránti elköteleződés fontosságát, különösen ebben a nehéz időszakban, amikor a világ számos pontján háború és feszültség uralkodik.

A szobor megáldását követően a közösség közös rózsafüzér imádsággal folytatta az eseményt, kérve a Szűzanya oltalmát és áldását a líceumra, a diákokra, tanárookra és mindazokra, akik részt vesznek az intézmény életében.

Ez az esemény nem csupán a líceumi közösség számára jelentett lelki megerősítést, hanem arra is lehetőséget nyújtott, hogy az iskola diákjai és pedagógusai együttesen fejezzék ki a béke iránti vágyukat, és szimbolikusan csatlakozzanak az ugyanazon a napon, ugyanazokkal a szavakkal a Szűzanyához imádkozó milliókhoz. A líceum udvarán felállított szobor immár maradandó emlékeztetőként szolgál arra, hogy a békeért való fáradozás és az imádság egyaránt fontos része életünknek és hitünknek.

Inspiráló előadás a Munkácsi Szent István Líceumban

Az eucharisztia csodái és Carlo Acutis példaértékű élete

November 15-én a huszti hittanosok különleges hangulatú előadáson vettek részt. A Munkácsi Szent István Líceumban Carlo Acutis életét és szellemi örökségét mutatta be nekik Mihalovicsné Tóth Krisztina, az intézmény hitoktatója.

Az esemény célja az volt, hogy közelebb hozza a fiatalokhoz ezt a modern példaképet, aki fiatal kora ellenére mély hitéről, technológiai tehetségéről és önzetlen szolgálatáról vált ismertté, aki példát mutatott a keresztény hit gyakorlásában.

Carlo Acutis (1991–2006) Olaszországban született, és már fiatalon megmutatkozott különleges tehetsége az informatika területén. Miközben kortársai számítógépes játékokkal töltötték idejüket, Carlo az eucharisztia iránti mély szeretetétől indítva egyedülálló projektbe kezdett: rendszerezni kezdte a világ különböző pontjain történt eucharisztikus csodákat. Létrehozott egy online adatbázist, amely ma is elérhető, több nyelvre le van fordítva.

Mihalovicsné Tóth Krisztina hangsúlyozta, hogy Carlo nemcsak a technológiát használta bölcsen, hanem mindennapi életét is Isten szolgálatába állította. Különös figyelmet fordított a szegények megsegítésére, és minden tevékenységében az öröm és a szeretet sugárzott. Carlo életét tragikusan korán, 15 évesen törte ketté

egy gyors lefolyású leukémia, de betegségét hittel és méltósággal viselte.

Különösen megható volt Carlo egyik híres mondata, amelyet az előadó többször is kiemelt: Az Eucharisztia az én autopályám a mennyországba. Ez a gondolat Carlo hitének mélységét tükrözi, és emlékezteti a fiatalokat arra, hogy a szentség elérése nem távoli cél, hanem mindennapi döntésünk is lehet.

Hangulatos és gazdag volt Hortobágyi P. Arnold OSB atya, a líceum iskolalelkészének előadása is. Érdekesekkel tette élvezetessé a Szent Mártonról szóló beszámolóját. Szent Márton élete tele van tanulságos eseményekkel, például a köpenye megosztásának történetével, ami a segítőkészség és szeretet példaképe lett.

A Szent István-ereklye bemutatása pedig egyedülálló lehetőség lett arra,

hogy az ifjúság közelebb kerüljön a magyar történelemhez és a szentek tiszteletéhez.

Hálások vagyunk ezért a tartalmas előadásért Mihalovics Attilának, a Munkácsi Szent István Líceum igazgatójának, Mihalovicsné Tóth Krisztina hitoktatónak, Hortobágyi P. Arnold iskolalelkésznek és Fizer Jevhen atyának, aki az előadás után körbevezetett bennünket a Szent Márton-székesegyházban.

Az ilyen események nemcsak hitbéli, hanem kulturális és történelmi szempontból is sokat adnak, segítenek összekapcsolni a történelmet és a hitet, és inspirációt adnak a fiatal generációk számára.

Dán Marianna, hitoktató

Ferenc pápa 2025. április 27-én, a gyermekek és serdülők jubileuma keretében avatja szentté Boldog Carlo Acutist. Az „Isten influenzazere” becenevet elnyerő fiú 2006-ban, leukémiában halt meg. Két csoda fűződik a nevéhez. Az elsőt 2020-ban fogadta el a katolikus egyház, miután a hozzá való imádkozás meggyógyított egy hasnyálmirigy-rendellenességben szenvedő brazil fiút. Ekkor avatták boldoggá. A második csoda egy Costa Rica-i lány gyógyulása, aki egy biciklibaleset során fejsérülést szenvedett. A lány édesanyja Carlo Acutis sírjánál imádkozott a fiúhoz.

Hírmorzsák

Találkozások

Az Ukrajnai Római Katolikus Egyház női szerzetesrendjeinek és az apostoli élet társaságainak előljárói tartották meg szokásos évi konferenciájukat Kárpátalján, a Pósházai Szent József lelkigyakorlatos házban. A szerzetes-előljárók konferenciájának XXIII. plenáris ülésére október 7-én került sor, amelyen 31 rend előljárója vett részt. Az ülés témája „Az Istennek szentelt nők – a remény és a béke apostolai” volt, mely a 2025-ös jubileumi év felhívására adott válasz. Ennek az igazságnak az elmélyítésében segített Visvaldas Kulbokas nuncius, érsek, Edward Kawa OFM Conv, a Lembergi Érsekség segédpüspöke és Ukrajna Püspöki Karában az Istennek szentelt élet felelőse, valamint Lucsok Péter Miklós OP, munkácsi megyéspüspök.

Az ülés során megbeszélték a Konferencia tevékenységének irányait, továbbá megválasztották a Konferencia elnökét és tanácsosait. Ukrajnában jelenleg 53 női szerzetesrend működik 500 fővel.

Lelkigyakorlatos napokat tartottak az egyházmegye fiataljai számára ukrán nyelven október 25. és 27. között Pósházán. Az ember Isten szíve szerint: ez volt az együtt töltött napok témája. A lelkigyakorlaton 65 fiatal vett részt az egyházmegye egyházközségeiből, akiknek a meghívott vendég, Tarasz Brovdi, és a Munkácsi egyházmegye ifjúsági lelkésze, Jurij Holotyuk atyák vezetésével, három napon keresztül lehetőségük volt az imádságon, az előadásokon és a csoportos beszélgetéseken keresztül elmélyíteni a választott témát. A szentmisék és a dicsőítő imák a fiatalok lelki megújulásának középpontjában álltak.

ban álltak. Az előadások után a résztvevők megoszthatták benyomásaikat és tapasztalataikat, ami hozzájárult a bizalom és a nyitottság légkörének megteremtéséhez. Sok fiatal megjegyezte, hogy a lelkigyakorlat segített nekik jobban megérteni önmagukat és megerősíteni hitüket. Sokan új barátokra is találtak, új erőt, lendületet kaptak mindennapi életükhöz.

Különleges eseménynek adott otthont a kéttornyú szürtei református templom. A helyi református gyülekezet ökumenikus találkozóra hívta meg a kistérség történelmi egyházakhoz tartozó közösségeit az idősök világnapja alkalmából. A gyülekezet lelkésze elmondta: szerették volna a térség minden idős lakosát megszólítani, amire az ökumenikus találkozó bizonyult a legalkalmasabb lehetőségnek. A rendezvényen Majnek Antal atya, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye nyugalmazott püspöke mondott tanúságtételt. Antal püspök saját életútjáról mesélt az egybegyűlteknél. Szó esett a gyermekkoráról, fiatal, egyetemista éveiről, az elhívásáról, a papi és püspöki szolgálatáról és természetesen a nyugalmazását követő, jelenlegi szolgálati idejéről is, amit az Ungvári járás egyházközségeiben végez.

Az ökumenikus találkozón közel 150-en vettek részt a térség minden felekezetéből. Akárcsak az egybegyűlt hívek, a gyülekezetek lelkészei is rendkívül pozitívan nyilatkoztak a kezdeményezésről és kifejezték annak folytatásába vetett reményüket. A találkozó végén a templom bejáratánál a jelenlévő idősök szeretetsomagot is kaptak, majd átvonultak a közösségi terembe, ahol a szürtei gyülekezet tagjai agapével várták a vendégeket.

November 3. és 9. között Medjugorjéba, a Béke királynője zarándokhelyre utazott egy 18 főből álló magyar ajkú csoport Majnek Antal nyugalmazott munkácsi püspök vezetésével, és közel ugyanabban az időben, november 3. és 8. között egy ukrán ajkú csoport Holotyuk Jurij atya vezetésével. Mindkét csoport részt vett a zarándokhely szervezett programjain, a gyógyító imákon, a szentélmításokon, a rózsafüzér imádságokon, valamint ellátogattak az állandóan ott élő családokhoz, közösségekhez is, ahol meghallgatták azok tanúságtételét. Felzarándokoltak a Jelenések hegyére, a Podbrodora, és a Nagy Kereszt hegyére, a Krizevacra.

A Fokolare Mozgalom ukrainai közösségei november 14-től 17-ig Máriapoli elnevezésű találkozón vettek részt Viharoson. A lelki és testi feltöltődést, a testvéri kapcsolatok ápolását és a lelkiség karizmájában való elmélyülést célul kitűző napok témája a Remény a szenvedések közepette címet kapta. A résztvevők főleg Kárpátaljáról jöttek, de néhányan messzebről is. Az együtt töltött napok alatt előadásokat hallgattak, kiscsoportos megosztásra volt lehetőségük, szentmisén vettek részt. A fiatalabbak minden reggel a szeretet-dobókocka segítségével segítették a felnőtteket a szeretet 1-1 pontjának szem előtt tartására és megélésére. A Fokolare Mozgalom karizmája – „Legyenek mindnyájan egy” – Isten kegyelméből és a résztvevők kölcsönös szeretetén alapuló jézusi jelenlét által, belegyökerezett a szívekbe és arra sarkalta a résztvevőket, hogy hazatérve ki-ki folytassa a környezetében Isten Igéjének és az egység karizmájának megélését.

November 15. és 17. között lelkigyakorlatot tartottak 13 év fölötti fiatalok számára Nagyszőlősen a Kapisztrán Szent János lelkigyakorlatos házban Mészáros Domonkos atya vezetésével. A lelkigyakorlaton, melynek témája az egyház két oszlopa, a Mária tisztelet és az Eucharisztia volt, közel 50 fiatal vett részt az egyházmegye különböző helységeiből. Személy szerint – mondta egy résztvevő – engem nagyon megérintett a péntek esti film (A bátorság emberei), valamint a szombat esti szentségimádás, dicsőtés és közbenjáró ima. Nagyon jó lelkigyakorlat volt!

Október 25-én és 26-án, Nagyszőlősen, november 15-én és 16-án pedig Ungváron nők számára szerveztek lelkigyakorlatot Az Élő vizek forrásánál címmel Popovicsné Palójtay Márta vezetésével. Egy mini-lelkigyakorlat volt ez,

egynapos megállás, feltöltődés, amire most igazán nagy szükség van, hiszen különösen sok teher hárul a nőkre a hétköznapokban. „Aki hisz bennem, annak bensejéből élő víz folyói fakadnak.” Ezt az élő vizet keresték együtt a résztvevők, hogy ne kiszáradt források legyenek a családban, hanem tudjanak inni adni a körülöttünk élőknek. A munkából, a családi körből való 24 órás kiszakadás lehetővé tette, hogy „feltöltődött” anyuka, feleség, munkatárs térjen vissza a hétköznapokba.

Kitüntetések

Dr. Gelebán Jolán, beregszászi gyermekgyógyász és Kovács Katalin, beregdédei orvossegéd kapta az idei Linner-díjat, melyet már nyolcadik éve a Beregszászi Keresztény Értelmiségiek Szövetsége olyan kárpátaljai keresztény egészségügyi dolgozóknak ítél, akik munkájukat odaadással, áldozatosan, példaadóan hivatásként végzik. A díjátadót október 19-én szervezték meg a Pásztor Ferenc Közösségi Házban, melyre szép számmal érkeztek vendégek, köztük Buczkó István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja. Az idei díjazottak is, mint minden évben, olyan sok éve hivatásukat fáradhatatlanul végző egészségügyi dolgozók, akik dr. Linner Bertalanhoz hasonlóan a beteg javát fontosabbnak tartották, minden másnál. Dr. Gelebán Jolán laudációjából megtudtuk, hogy a doktornő 54 évet szentelt az orvoslásnak, mégpedig a gyerekek gyógyításának. Főorvos-helyettesként, járási gyermekorvosként is a Gondviselésbe vetett hite vezette. Szaktudása, figyelmessége és gondosága sok orvos számára példakép, az emberek számára pedig a megmentést jelentette sok esetben.

Az ápolók közül Kovács Katalint tüntették ki, aki legtöbb évét a beregdédei rendelőben töltötte orvossegédként. Elhivatottságát minden szavában, minden tettében érezhették és ma is érzik a páciensek. Mindenki bizalommal fordul hozzá, hiszen ő szabadidejét nem sajnálva, mindig segítségére siet a bajban lévő embereknek.

A Beregszászban alapított Pásztor Ferenc-díjat idén november 5-én adták át. A kitüntetett dr. Grezsa István korábbi kormánybiztos. Dr. Grezsa István korábban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja együttműködé-

sének fejlesztéséért és a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program koordinálásáért felelős miniszteri biztos volt, hivatali ideje alatt sokat tett a beregszászi római katolikus egyházközösség infrastrukturális fejlesztéséért. Laudációjában kiemelték, hogy Kárpátalján a Magyar Házak létesítése, óvodák és iskolák támogatása, építése és megújítása az ő nevéhez is fűződik.

Évfordulók, megemlékezések, ünnepek

Október 6-án tartották meg a Baraktelepi Szent Ferenc-templom búcsúját. Az ünnepi szentmisét Lucsok Miklós megyéspüspök mutatta be. Azon a napon egyúttal megemlékeztek a templom felszentelésének 10. évfordulójáról is.

Október 20-án volt Szent Lukács ünnepe. A szerednyei római katolikus templom búcsújának ünnepi szentmiséjét Lucsok Péter Miklós OP megyéspüspök mutatta be.

Romza Tódor 1944-től 1947-ig irányította a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegyéjét. Rövid szolgálata ellenére kitünt Krisztus és hívei buzgó szolgálatában. Hűséges volt az igazsághoz és Krisztus tanításához, ami miatt az akkori állami hatóságok ellenségeként kezelték őt. Ennek lett következménye az 1947. október 27-én, a munkácsi járási

Iványiban végrehajtott gyilkossági kísérlet. Azon a helyen, ahol megpróbálták megölni a püspököt és az őt kísérő papokat, minden év októberének utolsó vasárnapján – ami a görögkatolikus liturgiában Krisztus király vasárnapja – imára gyűlnek össze a hívek. Ebben az évben a liturgián részt vett Lucsok Miklós OP, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye megyéspüspöke is, aki a liturgia homíliáját mondta. A Boldog Romza Tódor életéért és vértanúságáért mondott hálaadó imádságban egyesülhettek a környező plébániák hívei, valamint Luscsák Nílus, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye segédpüspöke.

Október 24-én Kárpátaljára látogatott Epifanyij metropolita. Az ukrán pravoszláv egyház feje most először járt a megyében. Epifanyij metropolitát kárpátaljai püspökök fogadták Ungvár bejáratánál. A metropolita október 27-én felszentelte a huszti Szent Katalin-templomot.

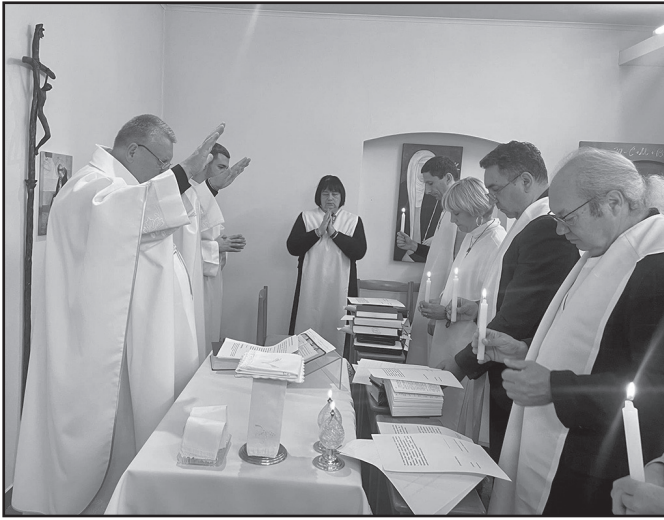

Október 30-án volt a sislóci Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása római katolikus templom felszentelésének 30. évfordulója. Az ünnepi hálaadó szentmise főcelebránsa Lucsok P. Miklós OP megyéspüspök volt, akivel Majnek Antal nyugalmazott püspök koncelebrált, valamint a korábban szolgálatot teljesítő papok. A templom 4 falu – Sislóc, Botfalva, Tarnóc és Bátfa híveit látja el. A 30 éves jubileumi ünnep alkalmából, a jelenlegi nehéz helyzet ellenére is megtelt a templom. Sokan eljöttek azok közül is, akik annak idején részt vettek a templom építésénél, vagy valamilyen módon támogatták azt.

A Domonkos család világi elkötelezettjei október 30-án a domonkos nővérek munkácsi házában gyűltek össze, szentmise keretében tartották ígéletük ünnepélyes megújí-

tását. Öt harmadrendi tag újíttotta meg ígéreteit, ketten harmadszor, hárman pedig először mondták ki „igen”-üket Istennek.

November 10-én tartották a beregardói Szent Imre-kápolna búcsúját. Az ünnepi szentmisén Bacsó Róbert állandó diakónus mondott szentbeszédet, amelyben többek között kiemelte, hogy Szent Imrében szemlélhetjük azt a magyar ifjút, akiben beteljesedett az istenképűség.

Ünnepi szentmisét tartottak Nagybocksón november 10-én. A nagybocksói római katolikus templomot, melyet a helyi lelkipásztorok kezdeményezésére 1996-ban kezd-

tek el építeni, 1998-ban Szent Imre tiszteletére szenteltek fel. A búcsúmise mellett a helyi karitás 25 éves fennállását is megünnepelték.

„Művelődéstörténeti barangolások” előadássorozat második alkalmát tartották a Munkácsi Magyar Egylet szervezésében a Munkácsy Mihály Magyar Házban november 12-én Popovics Béla művelődéstörténet- és irodalomtanár, helytörténész vezetésével, aki ismét egy különleges utazásra kalauzolta az érdeklődőket. Az este során izgalmas irodalmi, művészeti, történelmi és zenei korszakokat, eseményeket ismerhettünk meg.

Az előadás igazi időutazás volt, amelyen a résztvevők mélyebb betekintést nyertek múltunk rejtett kincseibe. Az előadás után „batyus” agapé várta a résztvevőket, és a fehér asztalok mellett lehetőség volt a kötetlen, jó hangulatú beszélgetésre.

Felújítás után felszentelték a Szent György-templomot Turjaremetén. Az eseményre november 16-án, szombaton került sor. Az ünnepi szentmisét Lucsok Péter Miklós OP, munkácsi megyéspüspök mutatta be Gerzánics Szerhij, Hurszkij Olekszandr, Havlyuk Jerzy CM, Kucsák Vladisláv CM, Vakulcsák Ján CM római katolikus atyákkal, valamint Iván és Olekszij görögkatolikus lelkipásztorokkal együtt. Az örömteljes eseményre sok hívő érkezett nemcsak Turjaremetéről, hanem a szomszédos településekről is. Miklós püspök szentbeszéde elején elmondta, hogy a templomszentelés olyan, mint a húsvéti liturgia, mely sötétben kezdődik, majd a Fény, vagyis Krisztus felé vezet.

A bérmálás szentségének kiszolgáltatására került sor november 17-én Perecsényben, a Szent Ágoston-plébániatemplomban. Húsz jelölt részesülhetett a Szentlélek aján-

dékaiban, akik nemcsak perecsenyi hívek voltak, hanem jöttek Nagybereznáról, Turjaremetéről, Unghutáról és Onokócról is. Az esemény különleges nap volt a plébánia közösségének, hiszen a szentmisét Lucsok Péter Miklós OP megyéspüspök mutatta be.

November 19-én, a háború 1000. napján különleges filmvetítésre került sor a Munkácsy Mihály Magyar Házban. Bemutatták a Bizonytalanságban bizonytalanul című dokumentumfilmet. Az alkotás 2022 márciusában készült, és interjúkon, beszélgetéseken keresztül örökíti meg azt az érzelmi és fizikai drámát, amelyet a háború hirtelen kitörése hozott magával Ukrajnában. A dokumentumfilm nemcsak az események kárpátaljai magyar közösségekre gyakorolt hatását mutatja be, hanem azt is, hogy milyen belső erőforrásokkal, hittel és közösségi összefogással próbálták meg az emberek feldolgozni a mindennapok kihívásait. A vetítés különös hangsúlyt kapott a háborús időszak meghatározó napján, emléket állítva mindazoknak, akik a bizonytalanság ellenére is megőrizték a reményt és a hitet egy békésebb jövőben. Az esemény nemcsak a múlt feldolgozását, hanem a közösségek erősítését is szolgálta. A dokumentumfilm üzenete: a nehézségek között is van lehetőség megőrizni az emberi méltóságot és az összefogás erejét.

Az Örök Világosság fényeskedjék nekik!

November 12-én, az Odessza-Szimferopoli Egyházmegye nyugalmazott püspöke, **Bronisław Bernacki**, aki súlyos állapotban kórházi kezelés alatt állt, elhunyt. Bronisław püspök az idén ünnepelte 80. születésnapját. Nyugalmazott püspökként bölcs tanácsadója volt más püspököknek és papoknak, buzgón imádkozott a hívekért és az egyházért. A temetési szertartást november 16-án, szombaton, az odesszai székesegyházban tartják. Az elhunyt püspök testét a Vinnica régióban fekvő Bar városába szállítják, és Murafán helyezik örök nyugalomra.

Bronisław Bernacki püspök 1944. szeptember 30-án született Murafán, egy vinnicai faluban. 1972. május 28-án szentelték pappá, 2002. július 4-én pedig püspökké. 2020. február 18-ig az Odessza-Szimferopoli Egyházmegye megyéspüspöke volt. 2018 és 2020 között ő volt az

ukrán püspöki konferencia elnöke. 2022-től nyugalmazott püspökként szülőfalujában élt, tanácsaival, imáival és szenvedésével támogatta az ukrainai egyházat.

Életének 57. évében hunyt el **Potápi Árpád János** nemzetpolitikáért felelős államtitkár. 1993-ban kapcsolódott be a politikai életbe. Országgyűlési munkája mellett 2002-től 2014-ig Bonyhád polgármestere volt. Az Országgyűlés nemzeti összetartozás bizottságának elnökeként is dolgozott 2011 és 2014 között. Potápi Árpád János 2014-től haláláig a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára volt. A kárpátaljai magyarság sorsát mindvégig a szíven viselte, minden törekvésében támogatta.

Karácsonyi készület

Az **adventi színező** (41. oldalon) segítségével készületek együtt a családdal a Megváltó születésére! A mezőbe beírhatod a napok számát is. Mindennap próbálj valami jót tenni, és ha sikerült, este színezz ki, vagy te magad rajzolj egy figurát a naptárba!

Kóstold meg más népek hagyományos **karácsonyi desszertjét!** Minden népnek más-más karácsonyi hagyományai vannak, de a lényeg ugyanaz: várjuk a Megváltó érkezését, majd együtt örülünk, hogy a Szerető Isten megtestesült és közöttünk otthonra talált. Ezt az örömet fejezi ki a szokásosnál ünnepebb módon elkészített vacsora és teríték is. Ha van kedved, a saját hagyományaink mellett szüleid segítségével megpróbálhatod elkészíteni valamilyen távolabbi nép karácsonyi édességét is.

Christmas puding – Anglia

Az angolok karácsonyi édessége nem hasonlít az általunk ismert pudingra, valójában egy gőzöléssel készült, aszalt gyümölcsös sütemény. Sokféle változata létezik, a kezdeti egyszerű receptek idővel bonyolódtak, gazdagodtak, mára minden családnak megvan a saját változata. Hagyományosan a zsiradék benne marhafaggyú, sötét színét pedig a sötétbarna cukortól és a melaszos cukorsziruptól nyeri. Hetekkel korábban is elkészíthető, az angolok külön napot is jelöltek erre, a „Stir-up Sunday”-t, amely az advent előtti utolsó vasárnap. A középkorban még úgy tartották, hogy 13 hozzávalóból kell elkészíteni, hogy Krisztust és a 12 apostolt jelképezze, és a család minden tagjának felváltva, kelettől nyugat felé kell kevernie, hogy tisztelegjen a napkeleti bölcsek előtt. Tálaláskor magyalággal díszítik, mártással locsolják, esetleg még flambírozzák is.

Cougnou – Belgium

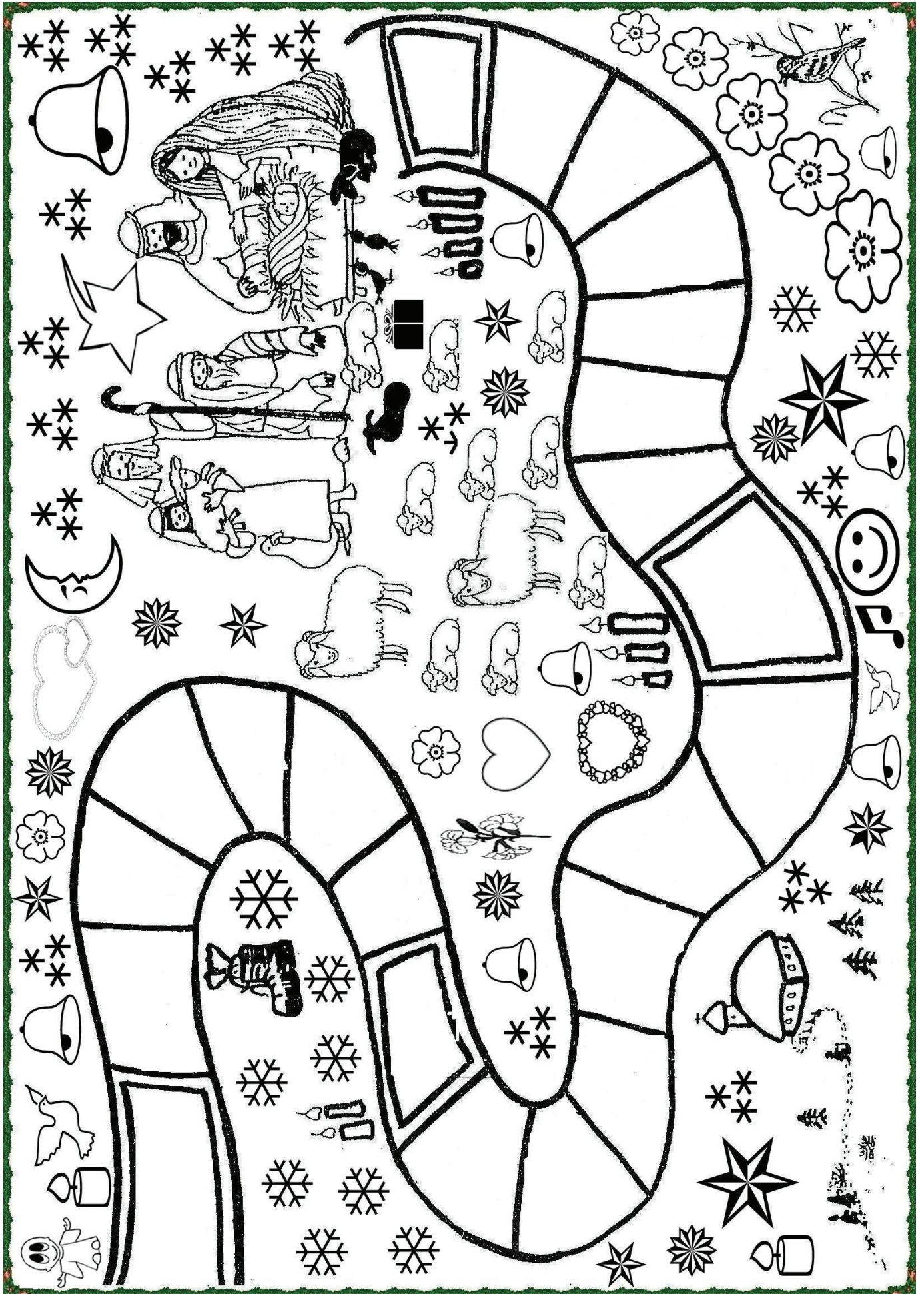

A németalföldi területen elterjedt süteményt Jézus kenyereinek is hívják, és egy élesztős, jellemzően mazsolás kalácstésztaból készül. Alakja az újszülött kis Jézusra utal. Általában feldíszítik, dekorálják, régióként eltérő, hogy hogyan. A karácsonyi időszakban előszeretettel fogyasztják forró csokoládé kíséretében.

Bibingka – Fülöp-szigetek

A rizsből készült édességet a karácsonyi időszakban gyakran fogyasztják reggelire vagy uzsonnára. Jellegzetes ízét attól kapja, hogy a rizst enyhe erjesztés után őrlik meg. Az így kapott masszát banánlevelekkel bélelt terrakotta edényben sütik. Az állaga különböző lehet, szivacsosan átsült vagy krémesebb, alja és teteje általában pirultabb. Különböző feltéteket kaphat, édeset és sósat egyaránt.

Adventi angyalok

Az első vasárnap angyala

Négy héttel karácsony előtt valami nagyon fontos dolog történik: egy angyal kék köpenybe öltözve leszáll az égből, hogy közelebb húzódjon az emberekhez. A legtöbb ember ezt észre sem veszi, mert túlságosan el van foglalva mással. De azok, akik jól figyelnek, meghallják a hangját. Ma van az első napja, hogy az angyal először szól, s keresni kezdik azokat, akik meg tudják és meg akarják hallgatni őt.

A második vasárnap angyala

A második adventi vasárnapon piros palástba öltözött angyal száll le a mennyekből, kezében egy nagy serleget hoz. Az angyal szeretné megtölteni az aranyserlegét, hogy tele vigye vissza a mennybe. De mit tegyen a serlegbe? Játékot? Ajándékot? Törekény, finom szövésű ez a serleg, a Nap sugaraiból készült. Nem tehet bele kemény, nehéz dolgokat. Az angyal észrevétlen végigmegy a világ összes házán és lakásán, mert valamit keres. Tiszta szeretetet minden ember szívében. Ezt a szeretetet teszi a serlegébe, s viszi majd vissza a mennybe. Mindazok, akik a mennyben élnek, fogják ezt a szeretetet, s fényt készítenek belőle a csillagoknak. Ezért olyan jó felnézni a hunyorgó, ragyogó csillagokra.

A harmadik vasárnap angyala

Advent harmadik vasárnapján egy fehér ragyogó angyal jön le a földre. Jobb kezében

egy fénysugarat tart, amelynek csodálatos ereje van. Odamegy mindenkire, akinek tiszta szeretet lakik a szívében, s megérinti fénysugarával. Azután a fény ragyogni kezd az emberek szemében, s elér a kezükhöz, lábukhoz és egész testükhöz. Így még az, aki a legszegényebb, legszerencsétlenebb az emberek között, az is átalakul, s megszállja a béke, a tiszta szeretet és a boldogság érzése.

A negyedik vasárnap angyala

A karácsony előtti utolsó vasárnap egy nagy, lila lepelbe öltözött angyal jelenik meg a mennybolton, és járja be az egész Földet. Kezében lantot tart, és azt pengeti. Közben szépen énekel hozzá. Ahhoz, hogy meghallhassuk, jól kell figyelnünk, s szívünknek tisztának kell lennie. A béke dalát énekl. Sok kis angyal kíséri, s együtt énekelnek. Daluktól valamennyi mag, amely a földben szunnyad, felébred, így lesz majd új élet tavasszal a Földön.

Herceg Petra meséje

**Minden kedves olvasónknak
áldott készülést
és kegyelmekkel teljes
karácsonyt kívánunk!**

*Jézus újra gyermekké lett,
hogy elmondja nekünk: Isten közel van.*